

Nagy Imre versei.

Kiadja:
Nagy János

Pesten,
Nyomatott Beimel Józsefnél
1846.

ELŐSZÓ.

Irodalmunk iránti feloldhatlan kötelességnek tartá nem hagyni elenyészni a' korán hűnyt ifjú költő itt közlött vers-gyűjteményét, 's ha - mint a' mindjárt következő „emlékezetben”, irodalmunk egy kitűnő bajnok által jósoltaték - a' hamvadó ifjúkebel ez élő dalai olvasása csak egy két keblet is melegithetend, czélját teljesen elérendi, 's magát bőven jutalmazottnak érzendi.

a' kiadó.

NAGY IMRE' EMLÉKEZETE.

A' KISFALUDI TÁRSASÁG' ÉVLAPJAIBÓL.

Nagy Imre, kit a' költői versenyen épen akkor tapsolt meg Pesten a' részvevő közönség, midőn hidegült tetemeit baráti kora-sírházhoz kísérik: Kun Kisújszálláson született, februariusban **1817**. Alsó iskoláit itt és pedig a' költészetnek különös szeretetében, a' felsőbbeket Debreczenben végezte jeles előmenetellel. Egyike volt ő az ottani collegium' azon derék növendékeinek, kik Péczely, József, Debreczen halhatlan érdemű egyik tanítójának buzdítása és vezérlése mellett, a' magyar literatúrával megismerkedvén, nemesebb izlésű művek' alkotásában gyakorlák ifjúságokat. 'S így poëtai zsengeit a' tizenhat évű próbálkozásnak a' Péczely' *Lantjában* olvassuk **1834** és **1835**-ben. A' bizodalom, melyet készüllete 's erkölcei iránta tápláltattak, okozá, hogy az **1839**-iki tanodai évre a' költészet' rendes tanítójává neveztetnék; de mi előtt hivatalát a' közelebbi Novemberben elkezdhetette volna, régi baja, a' köhögés, nagyobb mértékben megújult, 's ennek következtében egész életműsége annyira megromlott, hogy kéntelen lenne fölmentetését kérni. Az előljáróság, irántai gyöngéd kimélésből, csak ideigleni oktatóval pótlá helyét, így akarva a' taníthatáshoz fennhagyott reménnyel nevelni, erősíteni reményét az élethez. De ő e' kiméletnek hasznát nem vehetve, minden megtartására fordított gond mellett is csakugyan idő előtt elhala január **31 1840**, miután a' Kisfaludi Társaság költői első jutalma néhány nappal elébb neki íteltetett. Kevéssel halála előtt írta a' végül közlendő *Hattyúdalát*, mi, költői hivatásának újabb bizonyága, az irodalom minden barátinak csak sajnosabbá tévé kora elvesztését. Tetemei azon sírkertben nyugszanak, mellyre több, a' hazai irodalomban becsre kapott néven kívül, a' *Csokonaié*, nem múló fényt terjeszt. Sírtábláján következő versek olvashatók, *Losonczy Lászlótól*, barátjai egyikétől, épen attól, ki helyettese, utóbb követője is lőn hivatalában:

Ifjú! a' ki játszi képzeletnek

Fencsapongva röpkedsz szárnyain,
Szállj le, 's nézd e' hantok kit temetnek,
Nézd ki nyugszik e' sír álmain.

Nagy Imre, hajh! hon 's Múzsák reménye:
Nem szánta őt a' sors' durva kénye.

Lelke tűz volt; szíve lángzatában

Hőn ölelte a' természetet;
Szállt magasra ömledő dalában
Mint királyi sas bérczek felett.

Ah de hervadt, 's lassú hervadása.
A' szabad szívnek szűk hantot ása!

'S Múzsa 's testvér míg nyög sírja mellett:

Atyja távol önti könnyeit.
Hű lelkek! hagyjátok a' keservet;
Csak kiszenvedt része hamvad itt:
Lelke hűnyt anyjához szállt az égbe,
'S dalja olvad sphaerák' zengzetébe.

A ' „Lant”ban (1834-35) 's Athenaeumban (1840) megjelent darabjain kívül, számos verse hever kéz-iratban. - - Ohajtjuk, hogy testvéri vagy baráti kéz minél előbb közzé tegye a' korán elhunytak becses hagyományait; ő *költő* volt, 's dalai' olvasása még sok keblet melegíthet. -

BESZÉD,

mellyel

a' Debreczeni Kisfaludy-ünnepen Martius 1.

1840. a' költői díjakat általadta

PÉCZELY JÓZSEF.

(Külön állólag is Debreczenben, és a' kisfaludi Társaság évlapjaiban is Pesten megjelent.)

Szülék, 's haza reménye, nemes tanuló ifjuság!

Öröm, és fájdalom járja át keblemet, midőn jelenleg körötökbe lépek. Öröm, ha megbízatásomat tekintem; fájdalom ha meggondolom, hogy azt csak részint, csak félig engedé teljesíthetnem az irigy sors. Keresik szemeim, és nem találják dízsoraitokban a' jeles, a' mindnyájak által szeretett társat, kinek kell vala főképe e' mai nap' úgy tisztességében, mint örömeiben osztoznia; kinek én, *si qua fala aspera rumpat*, a' haza és nemzeti literatura tisztelt férfiai - egy igen nemes czéla, a' fiatal elmék ébresztésére, álalok a' literaturának új jeles művekkel gazdagítására összeállott, 's nevét a' magyar hon egyik halhatatlan fiától kölcsönzött társaság - nevében diadalkoszorút valék mai napon ifjú szög fűrtjei közé tűzendő. De világosabban kell szólanom. Harminczan vittak az ország' különböző részeiből, mindnyájan minden szépért, jóért lángzó keblű, mindnyájan a' honi nagy tetteket, velők, ha lehet, magok nevét is örökíteni vágyó lelkes ifjak, az idei, előttek nem ösmeretlen Kisfaludy-jutalomért, köztök közöletek is többen. Sokan érdemeltek a' nemes küzdők közül különösebb dicséretet, helyeslést mindnyájan a' szép pályára keltőkért, jutalmat ketten, iskolánk nevendéke 's társatok mindegyik, Nagy Imre és Szilágyi István. A' társaság, mint tagját, és talán mivel gondolá, miben nem is csalatkozott, hogy minden előmenetel, mellyet a' nemzeti literatura mezején teszték, és így társaitoknak is azon közelebb aratott babérja senkinek nagyobb, bensőbb örömet nem okoz, mint nekem: engem, javatokért, becsületökért buzgó, a' ti ártatlan örömeiteket, mint magáét tekintő, szíves barátotok -'s legrégibb oktatótokat bízott meg, hogy néktek az örvendetes eredményt, ifju társaitoknak rátok is fényt sugárzó diadalát, hírül, nékik nyert diadaljeleiket általadnám. Én valék az első, kit, - három nappal később, mint anyagi és szellemi előhaladásunk' gyűlhelyén, hazánk fővárosában, a' tudós bírák ajkáról elhangzott az ítélet - édes örömmel; én az első, kit mondhatatlan fájdalommal lepe meg a' vett tudósítás. Ó mert kinek én, ha napjait nem hosszabbíthatám, szomorú enyészét legalább olly örömet szerettem volna e' hírrel földeríteni, az annyi szépet nagyot ígérő lelkes ifjú, szeretett Nagyunk nem vala többé! A' hosszabb időkre, jobb sorsra méltó, alig megköstölhatva az élet' örömeit, nemes törekvéseiben, fenszárnyaló szép reményei, égi bájos álmai közepett, a' haláltól meglepetve, a' múlt január 31-dikén, és így csak 9 nappal elébb, mint az ő megkoszorúztatását a' fővárosból hozó hírnök megérkezék, mi előtt 22-dik évét betölthette volna, végbúcsút vőn tőlünk; kihűlt, 's most már hideg sírban nyugszik a' hő kebel. Ó csalárd emberi remény! hiú, hasztalan emberi törekvések! Így hanyatlik el gyakran, inaiban erővel, tűzzel teli keblében, pályája felén innen, a' gyors futó! 's ki vészt nem sejdítve, vígan száll az élet' nagy tengerére, a' gondtalan hajós, mielőtt partot, mielőtt czélt érhetne, hűtlen sajkájával egyszerre hullámsírba dől! 'S im kettő helyett most én csak egynek nyújthatom a' pályabért. Nagyunk nyeré az első jutalmat, e' bilikomot, mellyet kezemben tartok. Ennek kell vala az eddig mertért jutalmul, ennek, hogy ezután többet, nagyobbbat merjen, ösztönül szolgálni boldogultunknak. De mielőtt általvehette volna, neki már menyben volt hazája, ott pályabére, hova földi öröm, földi ösztön nem hathatnak, hol neki azokra többé semmi szüksége. Fájdalomtól rontsolt szívvel kelle tudatnom a' társasággal, hogy megbízásának reá nézve immár nincs helye; és - mivel esetet, mint ez, feledett, vagy nem

akart feltenni, tehát róla nem is rendelkezett előre a' társaság; 's hasonló esetben magyar academiánk a' nagy jutalomról rendelkezést magának világos szavakkal fentartani jónak látta - keseredett szívvel kérdésbe tennem egyszersmind azt is: mi történjék a' csak őt illető, de fájdalom! őt többé nem érdekelhető pályadíjjal! 'S mit gondoltok ifjú társai, baráti a' hamar elköltözöttek! minő hatást tőn a' társaságra, midőn február 18-diki gyűlésében az én szomorú tudósításom, 's az ő, - bővebb ismertetés végett tudósításomhoz csatolt - saját, előttek ismeretes *Hattyúdala* ez a' sokat szenvedett, szenvedései' közel végét érző ifjú kebelnek, már már kékülő ajkakon forró ömledézése, felolvastatott? „*Nem maradt szem szárazon*” így ír egy lelkes barátja az ifjúság 's nemzeti literaturánknak, tisztelt barátom nékem, tagja a' társaságnak, 's azon ülésben tanúja és részese a' köz legmélyebb megindulásnak. 'S a' társaság maga, azon kevésből is, mit elhunyt barátunk eddig tehete, méltányolni tudva, mit bírt, mit vesztett benne, érzékeny fájdalmát jelenté válaszában kora halálán, fájdalmát annyi szép reménynek, literaturánk, költészetünk' nagy kárával, az ifjú íróban végkép' enyészten. „Szép tehetség' jeleit mutatja a' koszorúzott munka, és *Hattyúdala* egy valóban költői lélek' megkapó ömledézése. Ő dísz fogott volna lenni költészetünknek, 's ez kettőzi a' szomorú érzést, mellyel őt közölünk kiragadva tudjuk: „ezen kifejezésekkel él korunk nemzetünk' dicsekvése, maradandó dísz, hazánk koszorúzott regényírója, a' társaság' közelebb választott új igazgatója, hozzám e' tárgyban intézett levelében, melly egyszersmind a' társaság' azon határozatát is hozá: *a' nem nagy, de egyedül érdem tekintetéből oda ítelt emléket adnám által a' boldogult örököseinek, kiknek joguk van olly emlékeztetőhöz, melly némi, bármely kis részben is, vígasztalhatja keservökben.* - 'S kinek nagyobb keserve? tehát kinek több joga a' vígasztaló emlékeztetőhöz is, mint neked, rokon keblű, egyetlen idősb testvére, pályatársa, utolsó lehelletéig hű barátja, tanács- és segédnyújtója, mindene?! Vedd tehát e' téged teljes joggal illető örökséget! vedd e' drága emléket! Könyeket fog az, hiszem, nem egyszer, keserű könyeket fakasztani szemeidből, de ugyanaz meg is vígasztalni, könyeidet megédesíteni, eszedbe juttatva: hogy annak, a' kit te siratsz, kire egyébiránt napja itten lehúnytával csak egy szebb élet' hajnala derült, ha rövid volt is, de dicső, földi pályája. És ti őt már annyiszor viaszohajtott társak, barátok! szenteljete még egy pár könyet a' korán, de győzödelme' közben dicsően enyészett pályatárs' emlékezetének; 's az ifjúi részvét e' szent gyöngyeivel szemeitekben, tegyetek fogadást, hogy küzdeni fogtok hévvel és állhatatossággal, mint ő: 's akkor rátok is vár a' pályabér. -

E' másik, kezemben lévő serlegen - mellyet egy, mint hazafi és író, minden hon és literatura' baráti előtt tiszteletben álló férfiú, egyike azon, nyelvünk, nemzetiségünk, szellemi kifejlődésünk' ügyét szíven viselő szép lelkű hazafiaknak, kik a' többször említett Kisfaludy - Társaságot kezdetben alkoták, jelenleg fentartják, magyar academiánk' egyik igen munkás tagja, 's ez idő szerint érdemtelen titoknok, rendkívül tett fel a' lefolyt évre másodjutalmul; e' serlegen, mondom, Szilágyi István társunk' neve áll, mint győztesé. Jer azért kétszer szerencsés ifjú! szerencsés győzelmedben, szerencsés hogy annak örömét is, nem, mint oldalad mellett idő előtt összeroskadott pálya -'s diadaltársad, velünk együtt éldelheted, jer fogadd kezemből e' díszkehelyt, mellyet elébb az egész haza' színe előtt örömtelven neked ítelt, 's most szerencsekívánásai mellett, illy fényes gyülekezet, rang, személyes érdem által kitűnő férfiak jelenlétében, általam nyújt a' tisztelt társaság, jutalmul azért, mit eddig tevé; serkentésül, hogy jövőre többet tenni törekedjél a' honi írói pályán, nehézségek elől vissza nem rettenve, tapsoktól el nem szédítve:

„Boldog a' kit istenei szeretnek,
És teremtő szellem ajkán leng,
'S karja közt a' nyájas képzeletnek
Ideálok bájhonába reng.
Szállj királyi sasként égi pályán,

Szárnyaidnak nyíl szokatlan út,
'S homlokodra túl a' föld' homályán,
Nyersz jutalmúl csillagkoszorút."

Nemes tanuló ifjúság! Előttetek a' buzdító szép példa. Ime soraitokból egyszerre ketten győztesek. Soraitokban díszlett egykor az ifjú férfi, ki feljebbi, ki az előtti esztendőben, kétszer egymás után, ugyan ezen jutalmat kiküzdte. És így három év alatt - mióta áll a' legnemesebb, fiatalokat dicsőítő vetélkedés, melyet egy elhunyt, sokat, bár nem soká hatott páratlan hazafi 's lelkes író varázs neve, 's élő barátinak, nevéhez kapcsolt, becsesb mint nagyobb jutalmi ébresztének - már négy babérkoszorú, tehát minden a' költői osztályban nyerhető jutalom, nyerve mind, iskolánkból vagy nem rég, vagy még ki sem kelt társaitok által, nyerve nyilván mind azoknak élénk részvéte, helyeslő, egyszersmind lelkesítő tapsai között, kiknek rég hazafi ohajtása volt: bár ezen szépen virágzó, legnagyobb tiszta magyar ajkú főiskolában, Róma és Hellas ízlést 's elméket formáló nagy classicusai mellett, átaljában több figyelem fordíttatnék a' hazai nyelv 's literatúrára. Ime most tettel bebizonyítva: hogy a' réginek szerelme nem oltotta ki hazafi kebleitekből az újnak, a' nemzetinek sokkal természeteseb, minden felülállni tartozó, célra egyedül vezető szerelmét; hogy a' kor' előre haladásával előre törekedtek ti is; 's hogy minden tisztelet mellett, mellyel, mint kell, ama régi nagy példányok iránt viseltettek, azokat, illő méltánnyal, hazánk minden el nem fogúlt, értő férfiai, minden virágzó nemzeti literatúrával bíró mívelt népek példájakint, csak eszközül, nem célul tekintitek. Rajtatok függnek a' haza' szemei. Törve társaitok által az út. Haladni ezen kettős kötelességtek; vesztegelni kettős szégyen, kettős, hon és iskola elleni árulás lenne. Előre tehát a' megkezdett pályán, előre ifjú barátim!

„Ut cum carceribus missos ragit ungula currus,
Instat equis auriga suos vincentibus, illum
Praeteritum temnes extremos inter euntem."

Előre ifjú hazafiak!

„Romlott szív és romlott elme,
Kit hazája hő szerelme
Szép tettekre nem hevít."

Tekintetes Curatoratus! iskolánk, ecclesiánk, városunk' nagyérdemű őrállói! ezen főiskola' minden helybeli jóltevői, pártfogói! Eleven részvételteket mindenben, mi ezen fő iskola' javát, becsületét illeti, avagy csak ezen mai ünnepélyünkre illy szép számmal felgyülekezéstek is eléggé mutatja. Mit is várhatánk egyebet tőletek? Nem a' ti, szent vallásunk, és isten dicsősége mellett buzgó őseitek, hivatalbeli derék előzőitek alapíták-e, 's tartották tudományos intézetünket, százados viszontagságok közt, hanyatlás nélkül fenn? Nem vagytok-e ti azoknak utódaí? öröksei dicsőségöknek? 's már csak ennél fogva is - ha hozzájok méltóknak látszani, ha őrállói, ha polgári tiszteteknek megfelelni akartok - kötelesek, nem csak avúlni, süllyedni nem engedni, mit ők annyi áldozattal, gonddal építettek, hanem a' haladó század' lelkével, a' kor' kívánatival összehangzólag, újabb fényre, koronként feljebb, magasb, kitünőbb polczra emelni? Hogy ti magas hivatástokat nemcsak értitek, hanem szemeitek előtt is tartjátok, tetteitek hirdetik; hirdeti iskolánknak, az újabb időkben, a' ti hatalmas közremunkálkodástokkal is; akár belső elrendezését, akár a' külső díszet tekintjük, szemlátomásti növekedése, szomorú düledékeiből újra pompásabban felépülte. Szívünk' mélyéből keletkezik tehát azon ohajtás: tartsa meg isten hasznos élteteket, tartsa meg buzgóságtokat. Buzgóságtokért mi, mit hálánk' nyilvánítására egyedül lehet, tenni, szent

kötelességünknek tartandjuk; 's mi lehetne ez más, mint szíves erős akarat részünkről: megszerezni, a' mennyiben mi rajtunk áll, számotokra azon legédesben jutalmazó örömet: hogy ezen főiskolát, melly tiétek legközelebb, a' mi kormányzásunk, 's a' ti folytonos pártolástok alatt, naponként öregbülni, gyarapodni lássátok, úgy a' tisztességes tudományokban, mint az ezeknek igaz becsöket megadni egyedül képes isteni félelem, tiszta feddhetlen erkölcsben.

Nagy tekintetű úri gyülekezet! hon és tudományos míveltség' díszei, baráti! minden rendű rangú tisztelt jelenlévők! kik magatokat megalázní, igen becses jelenléteikkel e' mai nap díszét, ünnepélyünk' fényét, a' jutalmazottak' örömét, jutalmaik becsét nevelni kegyesek valátok, fogadjátok figyelmetekért, melly nem annyira irántunk, iskolánk oktató-kara, reményteljes ifjú polgárai, mint a' honi literatura, tehát maga a' hon iránt mutatott figyelem: fogadjátok mondom figyelmetekért hálás köszönetünket; de fogadjátok egyszersmind azon társaságnak is, melyet nekem ez alkalommal képviselni szerencsém vagyon, sőt fogadjátok az egész hon' hálás köszönetét is általam; 's mielőtt innen távoznátok, kívánjátok velünk együtt hazafi lángkebellel: éljen és emelkedjék Austria' védszárnyai alatt a' magyarhon! éljen hazánk szelíd atyja, felséges urunk királyunk! virágozzék napról napra szebben, 's terjedjen ápoló gondja 's atyai kormánya alatt, őseink' legdrágább hagyománya, nemzetiségünk' palladiuma, nyelvünk! éljenek, kik ennek, a' saját honjában szintekkorig száműzöttek, pártjára kelvén, megpolgárosíttatását végre, küzdve annyi akadály, küzdve annyi előítéletekkel, kivívák! éljenek, kik a' haza' szent oltárára nyújtott áldozataik, névszerint, kik a' már eddig is sokat tett, 's még többet ígérő magyar academia, 's annyi más a' nemzeti nyelvre, életre kisebb nagyobb hatású társaságok, egyesületek alapítását! - éljenek, kik a' nemzeti literatura eddigelé tövises, jutalmat sem nem ígért, sem nem adott mezején lankadatlan munkálva, tudós fáradozásaik, írás 's szónoklat által nyelvünk, literaturánk jelenlegi virágzását eszközlék! éljen nyelvünk' e' bajnokainak - meddig az általok hosszú álmából felrázott nemzet örökre el nem szenderül; 's ezt isten sohane adja! - éljen mindnyájoknak túl a' síron is áldott emlékezetök!

JELSZÓ;

Zsönge virágokat ád a' léti tavaszkor: elhulló
Zsönge virágok után érik az őszi gyümölcs.

*   *
      *

Szétverve a' szokás' nyomó homályát,
Kezdjünk merész szárnyakkal égi pályát,
      De nem botor kebellet mint Ikar.
Csekély kezdetnek is virúl babér,
      'S ha párja meg nem fáradó ipar:
Tökély leend a' küzdött pályabér.

1837.

SZÉP, SZEBB, LEGSZEBB.

Szép halni a' hazáért,
Mit őskar szerze meg,
Mihez körülölelve
Vonnak varázs kezek.
Ha illy hazára átok'
Viharzó napja szállt -
Szép, áldozó kebellet
Fogadni a' halált.

Szebb, csak hazának élve
Több évet élni át,
És nem vérrel, de rénnyel
Szolgálni a' hazát,

Kiirtva hon-csigázó
Önkényt és zsarnokot,
Borúra fényt derítve,
Derítve jog-napot.

Legszebb, ha így is, úgy is
Tőn egy szív a' honért, -
Mellyik nép adhat ennek
Méltánylott pályabért?!

KEDVES' SÍRJÁN.

Állok holtak között
Mint síri jel,
Állok keblem' nehéz
Keservivel.
Kiért szívbánatom;
Az itt alant,
Fölötte kis kereszt
És néma hant.

Őt nem riasztja föl
Zaj álmiból
Körötte néma csend,
Szent bék honol.
Por-ágy ringatja őt,
Melly testié,
És én sírt hordozok
Melly lelkemé.

Sírt, mellyben lét-öröm,
Nyugalm, remény
Temetvék, és velők
Temetve én.
Őt gyászom élteti
Még halva is:
És én halott vagyok
Még élve is.

‘S míg én őt könnyezem
Halottamat:
Élő-holtat ki szán
Enmagamat?!

KÖRÖSNÉL.

Igy folynak le életünknek
Tünde napjai,
Mint ez elzúgó folyamnak
Gyors hullámai.

Lyánka! földi életünk ha
Olly múltó ‘s rövid
Szedjük a’ derüs jelennek
Szép gyümölcseit. -

L. HONKÉPE.

Sohajt, mást nem tehet
Sok milliom,
Kiket vér-úr’ nehéz
Bilincse nyom.
Annak, ki köz jogért
Szól igazat:
Pallos fölötte, - sír
Lába alatt;

Vagy tömlöcz, a’ minőt
Pokol rakott,
Hogy a’ bünt nem tudó
Lakoljon ott.
És a’ bünt nem tudó
Ott sorvadoz,
Nem hat fohásza föl
Hontársihoz.

Vagy tán fölhat, de nincs
    Ki onnan őt
Merné kihozni, már
    Rég szenvedőt,
‘S míg a’ rab néptömeg
    Csak töspedez:
Nyomott hazát sohajt
    És elhunyt ez!!

SZÁMÜZÖTT.

Önkényt és zsarnokot
    Elveszteni,
Sok milliókra fényt
    Deríteni;
Fényt a’ sok százados
    Vak éjszakán,
Szabadság’ hajnalát
    Rabság után, -

Volt hön fellángoló
    Ohajtatom:
És im veszélyt hozott
    Nagy célzatom.
Hazámnak hamvait
    Szél hordta el,
Vetésim’ renyhe úr
    Aratja fel,

Váz-pusztán kesereg
    Nőm, gyermekem:
Lakúl éjszak’ jege
    Jutott nekem.
Bár ott nap’ lángitól
    A’ fű kiég:
Őket dermeszti kín,
    Mint bércei jég.

Vagy perzselt csontjokon
    Enyészet ül,
Felettök árva-fa
    Áll sírjelül,
Hol éh és bú miatt
    Lerogytanak,
Nevem’ sohajtva el -
    Szunnyadtanak.

Ah! úgy ők boldogok,

Nem érzenek,
a' nem érezők
Nem vérzenek.
Én itt állok, miként
Egy puszta föld,
Mellyen vad télvihar
Zajong, üvölt.

Keblemben gyász haza
És árva nép,
És érttök a' keserv
Emésztve tép. -
Bár önkény' menyköve
Csapott reám,
Érted: lelkem tiéd
Szegény hazám,

'S ha majd könyűmbe fagy
E' por-fedél:
Ölelve tégedet
Még újra él.
Ősim' hamv-tábora
Hol szunnyadoz,
Elleng azon vidék'
Lakóihoz.

'S a' rabnépet neved'
Zengésivel
Jognapra, mint zeráf
Virasztja fel!

POLGÁRSÍR.

Vándor megállj, szent a' halott,
Kit e' halom fedez,
Fölötte nem sírszél, de hon'
Fohásza lengedez.
Elhunytanak kortársai,
És keble vérezett;
Baráti sírba szálltanak -
Sírt, de nem könyezett.
Megfosztatott szüleitől -
Fájdalma jajgatott,
A' sír testvérít vette el -
'S könyűt nem hullatott.
Hű nőjét sírmenyasszonyúl
Jegyzé el a' halál;
És ő árván és özvegyen

Keserge hamvinál.
Mindent vesztett, mit veszthetett,
Kincset 's jó lelkeket,
Érzé a' kín' súlyát, de nem
Húllatott könyeket. -
Zsarnok fegyver villant a' hon,
Az árva hon felett:
Megjajdúlt akkor és nyögött,
Felsírt és könyezett.
Vért könyezett, szívének el -
Patakzó záporát,
A' hon felett villant gyilok
Villámként döfte át. -

SASHOZ.

Te fent lebegsz szabad madár,
Nem szédít távol messziség,
Láng nézteidnek tártan áll,
Nap, hold, csillag, 's rejtélyes ég.
Ah! vajha szállhatnék veled
Én is boldog királyi sas!
De nem lehet, bár engemet
Láncz nem tart, nem nyom vissza vas.
'S bár nem tart fogva vasbilincs,
Bár még szabad lábom kezem:
Még is rab és fogoly vagyok,
Sorsom fogolyként könyezem.
De nem, könyezni nem tudok,
Szememben nem könnyű ragyog,
Szívem' vég lobbanása az,
Melly ellángzott, 's hamvadni fog.
Lesz kor, midőn nem körzi kény
Sok ezrek lelkét 's lelkemet, -
E' néma vágy, magos remény
Gyúlasztá lángra keblemet.
De hajh! csak szállj ég' vándora,
Csak szállj tovább királyi sas!
Nem, óh! nem szállhatok veled,
Bilincsem több, mint durva vas.

SZÉP A' LEÁNY (Szép a' leány, midőn szemén...)

Szép a' leány, midőn szemén
Szerelmi tűz ragyog,
A' földalált rokon sziven
Mulatva andalog, -

Forr és hevűl, és arczain
Föllángol a' szerelmi kín.

Szebb, a' midőn szívérzetét
Szelíden vallja meg,
És íhlelt lelke' húrjain
„Szeretlek” hang rezeget,
‘S megszállva egy nagy gondolat,
Forró csókot mosolygva ad.

Legszebb, midőn oltár előtt
Mátkával fog kezét,
‘S körül-özönli egy varázs
Jövő ‘s kéj éreztet,
Bájos jövő hű férj’ ölen,
Kéj a' jövőnek édenén.

TÉLEN.

Hervadva lehúllt a' sárga levél,
Berket fedez hó 's halotti lepel:
Igy hervadok én is azéleti fán,
Sír rémlík előttem fölnyílvakorán.
Nézd a' falevelt, szél fújta le azt:
Engem' kebelem' fájdalma fogyaszt.

Majd nem sok idő' multával eláll
Létemnek ere szűm' kínjainál.
‘S elhamvadok a' szűk sír' jég kebelén,
Úgy ébredek egykor jobb létre föl én;
Ott kín nem emészt, mint itt örököül,
Ottan kebelünk üdv-kéjre hevűl.

Zúgj téli vihar búsan, hidegűl,
Hol hamvadok én majd jegytelenűl,
Hogy messze kerülje a' lányka porom,
És vissza riassza a' barna orom,
A' barna orom melly befedezend,
A' lányt, ki talán megsírni jövend.

Megszegte hitét, ‘s mint lepke röpűlt,
A' merre remény' ál fénye derűlt.
Éldelte vakúltan a' testi gyönyört,
Sajgó kebelemben így forgata tört.
Zúgj téli vihar búsan, hidegűl,
Mint árva magam örömtelenűl.

VÁRÓ LEÁNYHOZ.

Zúgó szél zajong, üvöltöz
Völgy' virágain:
Szívpanasz, nehéz keserv nyög
Lányka ajkain.
Lányka! nézd a' szél letépi
Völgy virágait:
Igy hervasztja a' kesergés
Tested' bájait.
Ősz jön, és sírodra hull a'
Sárga tölgy-levél,
Mellynek árnyiban hiába
Annyit nyögdelél.
Felmosolyg az új tavasznapi
'S látva sírodat -
Elborúl, 's harmatkönyűvel
Hinti hamvadat.
És Te alszol! föl nem ébreszt
Szánó harmat-ár,
Bágyadozva reng fölötted
Nap- és holdsugár.
Megjön, a' kiért esengtek
Kebled' vágyai,
Hallja, látja veszteségét,
Kelnek jajjai.
Nappalozva, éjjelezve
Küzd fohászival,
És Te hamvadsz, 's a' panaszló
Él fájdalommal. -

ELVIRA' EMLÉKKÖNYVIBE.

Mint szelid folyam virágzó
Tündér-völgy' varázs ölén,
Úgy folyjon szép léti pályád
Boldogságnak édenén.

Teljesüljön szív-reményed,
'S melly kebledben felvirúl
Vágyod, érjen szebb valóvá,
Élj mindenha boldogúl.

Kisérjen szerencse, áldás,
Béke, merre sorsod int;
Elmégy, vajha nem sokára
Nyílna a' viszlát megint.

'S majd ha akkor angyal! értted
Engemet fed sír-orom,
Egy pár szánó könyeiddel
Szentesítsd nyugvó porom.

Vagy ha többé nem derülne
Viszlát napja: Elvira!
Emléked lebegjen olykor
Barna sírom' ormira.

KÉRDÉS 'S FELELET

Hol dereng az éden?
Lány csillag szemén.
Hol jó kéjelegni?
Szép leány' ölén.
Rózsánál mi díszesb?
Lány-arcz' bíbora.
Köszivet mi lágyít?
Lányköny' zápora,
Fülmilék' dalánál
Melly dal szebb 's hatóbb?
Lányajak' zenéje
Sokkal bájolóbb.
Hol képez, valjon hol
Hófuvat telet
Nyáron és tavaszkor?
Lánykebel felett.
Ifjoknak mi édesb,
Mint világi jók?
Szép lány' bíbor arczán
Nyílt szerelmi csók.
Ifjakat mi igéz?
Olly vidék 's virány
Honnan int feléjük
Bájkecsű leány.
Engem vonz-e ilyen
Báj vidék 's virány?
Vonz; onnan int felém
Égkecsű leány.

BÚCSÚ H. L. BARÁTOMTÓL.

És Te mégy hát, merre sorsod
Földerengő arcczal int,
Honnan a' remény' sugára

Fényt feléd mosolygva hint.
Már Te boldog rózsáutra
Lépsz tövis-pályád után,
Éjjeledve felderült a'
Szebb jövőt adó korány.

Adja isten, hogy hazádnak
Csillagos polgára légy,
Honfi társaid' javára
Munkálj és áldozva tégy.
Igy embertársaid' 's hazádat
Boldogító tetteidért
Nyersz, neved hathatlanító
Érdem adta pályabért.

Most isten veled! szerencse
És áldás fogjon körül,
Légy kortársaid' körében
Fénysugárzó tükörül.
És mint én téged szivembe,
Úgy te is szivedbe rejts;
És mint én nem téged, úgy te
Engemet el ne felejts.

NE FÉLJ.

Ha ellened dühös vihar
Orkánként zúg, szegül:
Mint czédrus a' Libánuson
Állj rendületlenül.
Nevesd a' sors' csapásait,
Küzdj bátran és remélj,
A' sziklaszívnek száz halál,
Pokol sem árt, ne félj!

BORÚRA DERŰ

A' szunnyadó fél földet örökre nem
Fátylozza éjköd, holdtalan éjhomály,
Midőn kelet' rózsás öléből
Nap mosolyog ki, - letűn az éjgyász.

Hó közt didergő földet örökre nem
Lánczol le metsző szél üveghíd alá,
Hogy ott aludjék renyhe álmot,
Mint hamu sír' rideg éjjelében.

Tél' sírbilincset feltöri a' tavasz,
Ez a' teremtés' tünde menyasszonya,
Ha ez mosolyg: a' már halott föld
Báj alakot nyer özön virággal.

A' szenvedés' vérkönye után öröm -
Sugár dereng föl bánatos arczokon,
'S a' fájdalomnak mély keservű
Éneke végre dalokra fordul.

Ne csüggedezz hát! bárha lenyomva tart
Most érczigában sorsod. Erős kebel,
Hit és reménység nem remegnek,
Nem, ha pokol zajog is köröttök.

MOHÁCS.

Mohács! hazámnak nagy temetőhelye,
Hol a' magyar hír' napja leáldozá,
Te hősi vér szentelte gyász sík!
Téreidet szomorún köszöntöm.

Gyermek-király és balga vezér miatt,
Itt hulltak a' már sok csata síkokon
Érdem-borostyánt nyert vitézek,
Harczvihar-üzte honunk' reményi.

Te álreményben bizakodó vezér!
Miért sovárgál nyerni csak önmagad,
És osztozatlan hírt? miért nem
Vártad el a' közös ügy vitézit?

Magyar honunkat hallva veszély között
Fölsírni, Erdély küldé vitézeket,
Kik e' hazát testvér-karokkal
A' kopasz ezredek ellen óvnák.

'S ha ők, miként a' sziklai sas-csoport,
Megjönek: úgy tán a' köz-erő nyerend;
Igy vérözönben hullt el a' nép;
'S Tomori! rajtad a' honnak átka.

'S Lajos! te gyermek-napjaid' ősz fia,
Mért bújtogattad vad Szolimán dühét,
Nem láttad-e' gyöngült honunkat
Ingani addig is a' veszély közt?

Ha béke-zászlót tűzve ki, átadod
Belgrádot, és még véle Szabácsot is:
Talán az ozman visszafordul,
‘S mentve marad haza és szabadság.

De harczra vágytál, ‘s lett vala véres harcz,
Belgrád-Szabácsnak kőfalain török
Félhold ragyog már, - majd Mohácsra
Száll Szolimán robogó hadával.

Több századoknak szélveszível daczolt
Örök havú bércz-’ s fellegütő orom’
Már ingadó vén fája, hogy ha
Vész csap avúlt derekának, eldől.

Igy dőlt le, így dőlt téreiden Mohács,
Több szélveszek közt ingadozott hazánk,
A’ hír ‘s dicsőség’ fény-fokáról -
Hadzavaró Szolimán’ nyügébe.

A’ trón leomlott, és Buda’ tornyain
Félhold ragyoglott, úr vala a’ Török,
‘S a’ vert magyar százötven évig
Átkos ígája alatt nyomorgott.

De hála! széttört jármaiból kikelt
A’ hon, - szabadság. És buda’ tornyain
Áll két fejű sas, ‘s él erőben
A’ magyar annyi veszély után is.

ARANY IDŐ.

(Ovid után.)

Volt egy boldog kor hajdan, - neve: boldog
aranykor.
Még ekkor törvény nélkül tisztelte akárki
A’ jogot és az erőnyt; nem volt még félelem és
ércz-
Táblák nem függtek bémetszve parancsolatokkal,
Térdre omolva kegyért, a’ nép bírót nem imá-
dott,
Bátorságát nem zavará vihar és csata és párt.
Tölgyfát nem vágtak le azért a’ bércei oromról,
Hogy soha nem látott országba evezzen hajóul,
És idegen partról a’ nép nem is álmodozott még.
Városokat bástyák és mély árkok nem övedztek;
Trombita ‘s kürt nem volt, sem fegyver, sem
sisak és vért,

És katonák nélkül nyugalomban szunnyada a'
nép.

A' nyugvó földet nem ekélték nem boronálták,
Önként termett az léttápláló gabonákat;
És megelégtelen föld-nyújtott táplaszerekkel
Csipkéket szedtek, meg földi eperjt, 's mi le-
hullott

A' terepély cserről, makkot, bájfogta berekben.
Nem múló kikelet' rózsás arczája virúla,
'S lágy fuvalom lengett a' nem maghozta virá-
gon;

A' folyamok mézzel 's nektárral habozva omol-
tak,

A' zöld lombokról sárgálló méz csepegett le.
Boldog volt e' kor, de örökre letűnt az időbe!

PANASZ.

Langy harmat a' sárga mezőre ha hull,
A' völgy violája ifjodva virúl:
És balzsamot önt ha az égi remény,
Nem zúg vihar a' panaszos kebelén.

Langy harmat a' sárga mezőre nem hull,
A' völgy' violája göröngyre borúl,
'S hervadva lehervad:
Tűnt múltam után ah! így hervadok én,
Nem balzsamoz árva szívemre remény,
Nyugtót csak a' sír ad, -
Békés nyugalom van a' sírnak ölén
Békés kebeledbe sohajtozom én:
Sír! testem ha hamvad
Nyugtasd meg a' hamvad.

De hogyha a' lányka poromra borúl,
Zúgj fel hitetöm' kebelére vadúl,
Hogy messze kerülje a' holtat.
Kora sírba miatta hajoltat!

VAS IDŐ.

(Ovid után.)

Megnyílt a' vaskor, 's elenyészett hit, jog, i-
gazság,
Trónt üte a' gazság, gonosz erkölcs, csalfa csa-
lárság,

Átkos kincs-szomj, csel, zsarnokság, fondor e-
rőszak.
Égre meredt bérczről vagdalták a' nagy időnek
Csillagütő fáit, - 's zajgó tengerre bocsáták.
A' földet, mi előbb, mint hold-'s nap' fénye
közös volt,
Vizsga szemű mérnök megdombolgatta határral.
Kincseket áskáltak ki, mik a' szívet megigézik
'S egyik vétekről másik vétetre ragadják;
A' vasat és vasnál gonoszabb aranyat fölemelték;
Vérengző kézzel dárdát csapkodtanak össze.
A' vendégszeretet meghűlt, loptak, ragadoztak.
Vő az ipát sérté, testvér nem szívele testvért,
Nőnek férj, férjnek nő áskált vermet alája.
Atyja' halálát a' gyermek könyörögve sohajtá,
'S jóslótól kérdé: ha vallyon még atyja soká él?
Mostoha, létoltó mérgét bűvölve keverte.
Minden jobb érzés, nemesebb tett' magva ki-
száradt,
'S nem volt a' földön többé már semmi kegyes-
ség.
Átoknak kora, e' vas idő tévedjen örökre,
A' nagy enyészetnek hamufátyolos éjje honába,
És trónját többé földünkön föl ne emelje. -

GYERMEKI KOR.

Hol kelet' ormainál fénytér a' csillagi honban
Bíboros hajnalnak rózsás nyoszolyája körött áll
Lelkeket ígésző bájós sugárban habozva, -
Túl a' téjútnek végén, mit az égi határon, -
Hogy romlottságunk kinzólág jusson eszünkbe
'S rázza valónkat meg, mikor azt látjuk szeme-
inkkel, -
Az ártatlanság' szűz angyala vonva jelölt ki,
A' mikor e' földről őt isten visszaidézte: - - -
Ott van a' rénykoszorús lelkek' hona, a' gyö-
nyör éden;
Onnan száll le zeráf üdvnek fényével övedzve,
'S tündér szárnyaival lebeg a' bölcsőre, hol ál-
mát
Dajka kezektől megringatva alussza a' gyermek.
És álmába szelíd képet sző völgyi virányból,
zengő csermelyből, ragyogó felhőtelen égből.
Fölkél a' gyermek, nap napra deríti világát,
Egy évnek sírján másik' rózsája virúl fel,
És a' gyermek jár, kebelét vágy' lángja hevíti,
Jön-megy nyugtalanúl, álmára találni ha tudna,

Melly föl-fölrajzik tündér képekkel eszében. -
Állott, és fut már, a' lepkét kergeti, űzi,
Melly föl előtte repült 's tova csintalanúl csalogatja. -

Áll kikelet fejlő ligetében lombkoszorús domb,
Lábát csörge patak kristály habbal mosogatja,
'S a' viszhang vidám madarak' dalait betanulván,
Dalja koronként fölveri a' völgy' néma magányát.

Itt pihen a' gyermek, lepkéje előle elillant, -
És ő a' rózsás tavasz' ágyát látva ledőle,
'S tündér álma reá mák-illatözönben alászállt.
Igy szunnyadt isten' kertjében, míg az igazság'
És ártatlanság' napfénye ragyogta körül őt,
A' szentelt pornak még akkor szent fia, Ádám.
Szunnyadoz a' gyermek 's keblének halk dobogása

A' szív' húrjairól ligetet némítva zeneg föl.
Szunnyadj óh boldog! még téged' az életi gondok,
És a' bánatnak füláncjai messze kerülnek;
Téged' igazságnak sajtolt sírása nem aggaszt,
Gyilkos zsarnok kéz nem fűz kezeidre bilincset.
Léted' napja derült, örömök folynak te körötted;

Éld hát létednek tavaszát, mint élni okosság,
Majd nyár, ősz, tél jön, 's oda szép korod' égi virága!

BÚCSÚDAL.

Tenke, Tenke! messze, messze hagylak
Visszavágyó szív' érzésivel,
Élni fog báj emléked szivemben,
Visszavágy feléd e' hő kebel.
Vajha egykor szép földed födezne,
Hamvamon fuvalmad lengedezne.

Andalító tájék, Tenke, Tenke!
Elviszem szelíd emlékedet;
Szép vidék! légy boldog és szerencsés,
Béke 's áldás fedje téredet.
Légy boldog, ne érjen tégedet vész,
Míg csak egy igaz keblű lakód lesz.

Nem szerelmi érzet, a' mi engem'
Visszavonz feléd szelíd vidék,
Tiszta keblek' öszvehangozása,
És barátság, a' mit éldelék.

Jó lelkek! hála, isten hozzátok,
Béke lengjen és áldás reátok!

UTAZÓ DIÁK.

Indúl nagy utára az árva diák,
Feszítik agyát karakán ideák;
Jó bor: mibe gondja temetve leend,
Szép lány: kit amúgy magyarul ölelend.

Míg fenvan agyában a' helyre leány:
Vállát töri a' butor és kaczagány;
Mért kelletik így nyomorogni gyalog?
Mond, hejh! biz ez ugyse fonáka dolog.

Sok van, ki üvegbe szegett kocsin ül,
Nem tud pedig egyik is ám görögül;
Nem hallgata hagymaszagú szavakat,
Szerzett kocsit és veve szép lovakat.

De mért zavar e' fanyar ízű panasz?
Hintót, lovakat, hiszen, úgy sem ad az.
Nem messze fehérlik a' pusztai lak,
Jó bor vagyon ott 's gyönyörű kis alak.

Igy andalog; és tova messze halad,
Hegy, völgy, falu, város utána marad,
'S majd hogy ha elér hova vágyakodott:
Megszállja a' hemzsegő kosta lakot. -

SOHAJTÁS A' SZÜNIDŐHÖZ.

Pénzemnek holdja elfogyatkozott,
Egy árva fillér sincsen birtokomban:
Szurkolni kell az orditóriumban,
Isten megvert, sorsom megátkozott.

Derűm sötét borúra változott, -
Egy-két ütet tapló áll társolyomban,
Melly pénztől duzzadt gazdagabb korom-
ban,
Míg még ünnep 's civis-gyerek hozott.

De már többé sem ez, sem az nem ád,
Végére jártam a' salláriomnak,
Zártan ajtója a' panáriomnak:

Hasam korog, szemem káprázva lát.
Koplalni baj, torkig lakozni jó;
Jövel hát várva-várt vakáció!

UJ VILÁG s. a. t.

Uj világ derül a' szenvedőre
Visszaszáll az eltűnt nyugalom,
Rózsatájként nyíl a' bús halom,
Melly magányt vont a' szelíd nyögőre,
Hogy ha elsugárzott ideálja,
Mássát hűbb valóban feltalálja!

A' RÓZSAKOR- - -

A' rózsakor' virúlt tavaszán
Ha kétesek reményeink,
'S a' dőre lelkek' zajlatától
Sülyednek romba terveink,

Ha már nem leng remény' sugára
A' vérző szív' borúlatára,
Minden tilost megtenni mer,
Nyugodt, ha veszt: vidám: ha nyer.

KISDED' HALÁLÁRA.

Kisdéd! korán elhervadál,
Mint hajnalon letört virág,
Korán sülyeszte sírba a'
Rontó halál' ádáz keze,
Kivágva kiméletlenül
Léted' derülő reggelén.
Arczodnak rózsabíborát
Halott fátyol fődözte bé.
Szemed' mosolygó csillagit
Álom' homálya zárta el,
Álom' homálya, a' melyet
Soká derít fel báj korány. -
De szent nyugalm' szelid ölen
Megháborítlanúl pihensz,
Boldog vagy, a' földnek baját
'S gyötrelmeit nem érezed.

Pihenj, lebegjen hamvidon
Lágy béke 's üdvös nyugalom,
Aludj, míg túl nagy álmidon
Felnyílik a' gyász sírhalom.
A' támadás' viradtakor,
Midőn felkél a' síri por,
- Elhagyva a' bűnásta hont -
Meglát szülét, testvért, rokont.

BÚCSÚ SZEPESSÉGRE TÁVOZOTT TESTVÉREMTŐL.

Elválsz hát tőlem, elválsz ritka testvér
János! Te lelkemnek kedves fele!
Te vérező keblemnek mindene!
Hiába hát az omló köny szememben?
Hiába a' sohajtás ajkimon?
Igen, hajh sors! Isten' csudás keze,
Te inted őt ez uj pályára lépni!
El kell bocsátanom testvéremet -
El - 's tán örökre! 's tán végcsók vala
A' csók, melly ajkiról ajkamra csattant!
Karom nem fogja tán többé ölelni!
Talán utolszor látja őt szemem!
Talán, miként délről északra vitt
Virág - elhervad ottan léti fája,
Hová most a' kétes sors hívja őt. -
És én nem tudva a' lehervadásnak
Perczét, - megyek meglátni és ölelni
Az engem' kínzó távollét után:
Megyek, 's kinyitva terme' ajtaját,
Megdöbbenek, mint kit villám csapott,
'S majd a' midőn a' zsíbbadt öntudat,
A' múlt, lelkemben új erőre ébred:
Felnézek, és meglátja őt szemem,
Meglátja őt szemem, de szunnyadót
Nemlét' öröklő éjje' álmain.
Szólok, de ő szavam nem hallja többé;
Hervadt arczát csókokkal szentesítem,
És ő hideg marad 's érzéktelen,
Alszik, 's nem ébredend fohászaimra.
E' gondolat valótlan is lever,
Valósúltan hideg porágyra dönt. -
De nem, nem hervad ott el léti fája,
Sőt mint bokor kietlen tél után,
Az új koránynak szende reggelén
Új létre kél az, és virúlni fog.
A' sors őt tőlem nem rabolja el
Örökre! vagy sodorjon engem is,

Szellő szárnyon fuállva el porom'
A' szunnyadó testvér' testvér-porához.
Édesb lesz nékem úgy a' síri álom,
Porom ha hült porával egyesül:
Mint lenne létem, hogy ha nála nélkül
Élnék, bár a' földnek minden gyönyörje
Mosolygná is körül világomat. -
De nem! nem vészi isten őtet el,
Lelkem' felét, őtet nem veszi el.
A' most olly kinos elválás után
Édes lesz a' viszonttalálkozás.

Menj hát, hová sorsod bízattva int,
Áldás kövesse minden léptedet,
Reményid szebb valókká érjenek.
Emlékezz rám magányos perczeidben,
'S ha akkor egy szellem körüllebeg:
Tudd meg, hogy egy hű testvérlélek az,
Melly ime istenhozzádott sohajt.

ÉV' UTOLJÁN.

Ismét leboronga egy évi idő,
Gyors napjaival soha vissza se jő.
Gyors napja, miként fejedelmi madár,
Csattogva odább kél és tova jár.
Még egyszer óh szép nap az isten' egén!
Nézz vissza mosolygva az ég' üregén.
Hozd vissza repítve a' múlt' idejét,
Ringass kebelünkre hön édeni kéjt.
Lágy alkonyatodban az esti vidék -
Mint tűz szerelemben a' csók' heve - ég.
'S míg arczod az éjjel' ölébe borúl,
Tükör ragyog a' víz' hullámairúl.
Üdv messze vonuló futásaidért,
Fény 's hála kísérje az égi vezért.
'S míg fény lebeg arczaid' alkonyatán,
Ifjudva derülj hosszú évek után.

1838.

Ó ÉV.

Meghervad az év, koszorúja lehull,
Rá semmisedés' örök éje borúl.
Négy árva könyűzi kesergve porát -
Tél, tavasz, nyár, ősz sirat édes anyát.
Ah! én magam is nyögök hamvainál,
Míg majd panaszaimmal az élet eláll.
Egy része anyám' pora' hamvainak
Nagy tárgya az árva' fohászainak.
De hogy ha keserv nem idézi föl azt,
Mért sírjon az árva örökre panaszt?!
Nem hall a' halott fagyosúltan alatt
'S olly néma, miként, mi borítja a' hant.

ÚJ ÉVKOR.

Ó évi idő rideg hamvainál
Új év keleten beborúlva megáll,
'S könyharmat özönlik el arczairúl -
Lányé, ha anyára kesergve borúl.

A' lányka halottján
Hiába nyögel,
Nyögése halottját
Nem költheti fel.

Szép szűz! ne epeszd hát
Búval szivedet,
Növekvé virúlj az
Eldőlt fa felett.
Légy lányka erénydús,
Mint egykor anyád;
Másként a' hatottnak
Száll átka reád.

Múlt' gyászos ölébe borúla le az
Ó év, - soha vissza nem hozza panasz;
Hát tűnj fel utána az isten' egén
Szép nap! kiderülve az ég' üregén.

'S fényt tükröz imé a'
Korányi vidék,
És tiszta derűben

Áll a' keletég.

Rózsádvá virúlsz fel
Mint tünde virány
Új év, 's mosolyogva,
Mint csába leány.
Óh! csába ha léssz
Felzúg a' halott,
A' mellyre öröklő
Éj alkonyodott.

VÉNUS' GALAMBJÁHOZ.

(Müller Fridrik után)

Te! szerelmek' asszonyának
Szende kebelén ülő
Hófehér galambka! halld -
Halld meg hő fohászm.

Szép ezüst szárnyad terítsd ki -
'S lengj alá szelíden,
Körmeidbe fogj viruló
Két gyönyör virágot.

Légyen egyik rózsabimbó
Tünde Kütherének
Aranyos hajfürte közül
Szárnyaidra hajló;

Másik egy viola légyen,
Mit Cupido tüze
Föl, kezével - annak kéjtől
Ittasult keblére.

'S míg szerelmi érzetekről
Bájjal illatoznak,
Vidd Kloémhoz, kedvesemhez
Könyeimmal együtt.

EMBER' ÉLETE.

Világ, egy elláthatlan óceán,
Az ember' léte egy rövid vihar nap,
Csak egy parányi sajka ő maga. -
Vitorla a' szív, és kormány az ész,
Vasmacska a' hit, és erő az árboc;

Szelíd csillagként fent ragyog felette
Varázs sugárt mosolygva a' remény.
Gyönyör 's érzékiség a' sajka mellett -
Fel-feltünelgő csalfa szirenek;
Igéző zengzeménnyel andalítva
Csalják magokhoz és örvénybe rántják
Az ámulatba zsibbadt tévedőt.
Írígység, káröröm, rágalmazás,
Fondorkodás és eskü-megszegés
Úszó tengerszörnyek hajó körött,
Mellyek csapkodják azt szünetlenül.
Harag, - sajkát emésztő tűzparázs,
Melly hamv alatt titokban lobbadoz,
Míg lángra gyúl 's a' sajka összeég.
Zavart körülmény 's a' sors' vad szava -
Zúgó orkán, melly nem szokott pihenni,
Hanem dühöng, zajong 's pusztítva jár,
Miként a' romnak ádáz istene.

Süvölt az orkán a' kormány ropog;
Zajára megszedül az ember-ész.
Csap, és az árbocz a' tengerbe hull,
A' volt erő meggyengül 's elhanyatlík.
Ránt, 's a' vasmacska' láncá elszakad,
Kétség vált föl hitet vihar között.
Zúdúl és a' dagadt vitorla foszlik,
A' szív a' kínvihar közt megreped.
Hullámot hány 's a' sajka elmerül,
Porágyra dől az elfáradt halandó;
'S mit élve - bár küzdött - meg nem talált,
A' nagy *nyugalmat halva* megtalálja.

ONOMASTICON. (Eltűnt év után más...)

Eltűnt év után más
Év, borútalan -
Hosszú boldog élet
Fájdalomtalan;

Pálya, mellyre föl nem
Sarjad földi bú,
Rényidéért öröklő
Hír- 's névkoszorú;

Hódolás Tenéked
És köz tisztelet -
Nemzet' 's honfohásza
Majd hamvad felett:

Az, mit ég- 's világtól
Neved' ünnepén
Üdvre áldozólag
Esdve kérek én.

INTÉS.

Felejtsd el!
Felejtsd a' gyászos multakat,
Az elviharzott gondokat,
Gyászos múltnak
Visszagondolása
Elviharzott
Kinnak sarjadása

Ne vizsgál
Jövődnek titkos fátyolát,
Ne kérdd: holnap mit hoz reád,
'S tán ha vést hoz
Átkos éjjelében:
Sziklaként állj
Sorsod ellenében.

Felejtsd el
Múltnak, jövőnek gondjait,
Szedd a' jelen virágait.
Múlt, jövő csak
Kínokat teremnek;
Szedd gyümölcsét
A' boldog jelennek.

„A' RÉNY'

**Pályája vad tövis között virúl.
Gyózz túrve.”**

(Kisfaludy Károly)

Ha tőled a' szerencse messze szállt,
Ha sújtol a' sors óriás kezével:
Szállj szembe ellened szegült dühével, -
Tusázz! ki a' sorssal dacolni mer,
Babér virúl izzadt fejére, 's nyer.

Megszégyeníti a' kevély halált

Merészlet és okosság egybeforrva,
Zajongó áradatként elsodorva
Az ádáz sorsnak gátoló hatalmát:
Aratja a' küzdés' édes jutalmát.

Rémszörnyeteg vigyorg a' rény körül,
A' pór borzadva visszafut, ha látja
Azt, - félelem kicsiny lelkek' sajátja:
De a' nagy, a' kit bátor érzet,
Hideg, józan megfontolás vezet,

Előre tör, 's tiporva azt, örül, -
És győzedelme' boldog érzetében
Félistenül a' rény' dicső körében,
'S körül mosolygva a' rénynek sugára,
Mosolygva néz a' századok' sorára.

Bizonytalan parányi életünk, -
Enyésznek éveink gyorsan röpülve,
Enyészünk végálmra szenderülve
Mi is, ha majd a' végezés leint
Oda, hol a' por, por leend megint.

Hová a' hamvadásra tétetünk,
'S ha a' gyorsan futó évek' nyomára
Nem hint világot tett erény' sugára:
Midőn fogunk végéjbe szenderülni,
Örök felejtés fog sírunkra ülni.

NYUGOT FELÉ - - -

Nyugott felé
Egy csillag ég,
Nyugot fölé
Derült az ég.

Bennem borús
Az érzemény,
Mert nem mosolyg
Reám remény.

Zilim' szeme
Mosolygna rám:
Derülne gyász
Szívéjszakám,

Miként nyugott
Felé az ég,

Hol egy csillag
Ragyogva ég.

HASONLAT.

Ha a' nap felvirad 's ragyog
Bíbor sugárral:
Lefoszlik a' sötét homály,
'S a' fátyol éj kihal.
Hegyen völgyön fény árad el,
Mit a' tündöklő nap lövel

Ha rám mosolyg Zilim' szeme
Csillag sugárral:
Keblem' homálya földerűl,
Szívéjszakám kihal,
Keblem' bájfény özönli el,
Mit egy pár szemcsillag lövel.

Ha tűnik a' nap és leszáll
Halvány sugárral:
Éj vonja föl gyász fátyolát,
A' fény enyész 's kihal.
Hegyet völgyet homály fed el,
Mit áraszt a' szög éjlepel.

Ha nem mosolyg Zilim' szeme
Csillag sugárral
Keblemre gyász homály borúl,
Derűm enyész 's kihal;
Lelkem varázs reményivel
Kín' éjjelébe sülyed el.

NÉVNAPI AJÁNDOK.

Leány! nevednek ünnepén,
Melly fölvirul,
Mint házbarát, mit adjak én
Ajándokul?

Ég' csillagiból ragyogó koszorút
Fűznék, de leszédit az éghoni út.
Fürtidre felillenek díszkoszorú:
De berki virányt fedez árva ború.
Még is, ha virág kell, ah! mond nekem azt,
És visszaidézem az ifju tavaszt,

‘S érted kirabolva varázs ligetet,
Fürtidre adok gyönyörű füzetet.
De az, ha majd idétlenül
Hervadva húl:
Szemedbe szánás’ könye gyúl,
Kebled borúl;
És látva, mi hirtelen hervad el az,
Volt szende nyugalmadat úzi panasz;
Eszméd ha a’ léti tavaszra repül,
Melly hirtelen hervad öremtelenül,
És néha egére öröm ha virúl,
Nap tűn, jön a’ hold ‘s könnyüharmata hűll, -
Nem vélve torúl derűjére ború,
Hű képe a’ hervadozó koszorú.
Ne kérj füzért, ne kérj leány,
Az elvirúl;
Van szebb, van üdvösb adomány
Ajándokúl,
Van! tiszta kívánat ez, - óh ha az ég
Meghallana engem, ‘s örülve Te még
Hosszú kor után neved’ ünnepeit,
Meglássad a’ mennyei kegy jeleit.
Meglátod, - anyádnak utána ha mégysz,
Ha tiszta, erénydús, és jámbor ha léssz.
‘S így fed valahára ha síri ború: -
Hamvadra ragyog le csillag koszorú.

TOKCSA’ FENEKÉRE.

Fogadd el lányka azt,
Mit lelkem adhatott -
Ten üdvöd’ tárgyazó
Imás kívánatot.

Volnék ha kincses úr:
Arany gyűrűkkel e’
Tokcsát rakám vala
Ajándokúl tele,

‘S úgy küldtem volna el
Nevednek ünnepén;
De hajh! nem kincses úr
Vagyok, félárva én.

MADRIGAL.

Örömjelül mit adjak én
Anyám! nevednek ünnepén,
Melly földerült az ég' ölén. -
Rózsát fonnék füzérbe én,
De nincs virág völgy' kebelén,
Hervadva hűlt el tél szelén.
Sugárt szónék füzérbe én,
De az fönt ég isten' egén,
A' szellemlelked' édenén,
Vágytárgyúl porfiak' szivén.
Fohász, - hő hála' érzetén,
Gyúló, mint csillag menny' ürén, -
Az, mit nevednek ünnepén
Anyám! Tenéked küldök én.

VISSZATÉRT. (Triolett.)

Midőn a' vándor hő keblére zára,
Szerelmet holtodiglan esküvél;
Hívém, ha földerül viszlát' sugára,
Szerelmed lesz nehéz küzdésim' ára.
'S im az, ki hő keblére esdve zára,
Hittört szivedben többé már nem él;
És élni nem fog! ám, ha nem sokára
Tied nem, - égkönyű omol porára:
'Tudd, hogy ki egykor hő keblére zára,
Csalódva bár, szívet nem, - hont cserél.

VISSZATÉRT. (Ritornel.)

Midőn a' vándor hő keblére zára,
Szerelmet holtodiglan esküvél,
Hű még: ha földerül viszlát' sugára.
És lelked akkor mit szentül ígére,
Leány, leány! nagy esküd' megtöréd,
'S a' vándor, honba sírját ásni tére.
Óh! majd ha sírfuvalm zokog felettem,
Tudd: hant érted födez, kit üdvömül
De hajh! felejtett árvaként szerettem.

EMLÉKEZET.

(Rondeau.)

Borongva inte bús emlékezet

Keservtanú völgyemnek alkonyára,
Hol a' kedves' végső sohajtatóra
Borúba tűnt arczom' derúsugára.
Lesújtva akkor a' kínérezet,
Könyűm omolt a' sírvölgy' harmatára,
Fohászom szállt koránynak bíborára,
'S nyögtem midőn a' gyászoltnak porára
Villant szivemben bús emlékezet.
Malaszt kelt im lelkemnek bánatára,
Ott nyertem újra tiszta hitkezet.
'S azóta völgyem' bájos hajnalára
Mosolygva int tündér emlékezet.

ISKOLAI KÖZVIZSGÁLAT UTÁN.

Félre *biblos**, félre *áser** -
Folyjon a' bor, folyjon a' ser -
Happ kehely és kupa
Jó bor, ser belétek,
Nem lesz talán kedv- 's öröm közt
Egyet inni vétek.

Félre mostan szent kritika,
Bömbölök mint vízibika,
Ha boros hang, ittasúlt dal
Zengi meg gégémet,
Nem rostálja senki tán meg
Tántorgó ígémet.

Félre egyházhistória!
Jobb a' jó kanafória,
Nincsen itt pap, nincs czivódás,
Nem tartok papokkal,
Mindég inkább csókolódzom
Lány-bor-kulacsokkal.

Félre most propaedeüma,
Censurákon ész-rheüma;
Azért hogy az Oktató Úr
Néhányszor bevágott;
Happ, happ! vígadozva élem
Már most a' világot.

Félre polemicum Dogma
Félre gondok, vígadok ma;

---

* Biblos az Új szövetségnek, Aser pedig a zsolnároknak, melyek kitünőleg az egész Ó szövetség helyett vétetnek, kezdő szavaik, 's így a' két szó jelenti az egész bibliát. K.

Vígságomnak happ, happ, happ!
Nem leszen határa -
Rabságomból, mellyben élek,
Egy fél év lejára.

PLÁTÓI ELV.

Ki mindent elvesztett, - szülét,
Testvért, nőt, földi jót,
Insége' kínos perczein
Nem hall baráti szót;

Ha buktakor vad káröröm
Rémül kaczagja meg:
Halállal kössön az frigyét,
Magát - gyilkolja meg.

FELHÍVÁS A' KÖLTŐHÖZ.

Mivé levél hazám,
Szegény magyar haza!
Melly nyíla, jognapod,
Hát már leáldozá?

Átkoztuk a' letűnt
Múlt századok' sorát,
Váddal borítva az
Ősök' nyugvó porát.

Miért a' jó avúlt
Kort háborítani?
Ha vádad visszahúll
Reád Te mostani.

A' régi kor' szive
Szerény, igaz vala:
Két színbe rejtőzik
A' mostan' hajnala.

Hajdan paizsban állt
Az üdvös érezt:
Ma üdvös érzeményt
Önkény rabúl vezet.

'S ha tiszta terv miatt
Bukottat énekel

Költő erényiért:

Fáj a' nemes kebel.

Fáj, hall ha tetteket,

'S nem a' tett' bajnokát, -

Gyanítja mert az illy

Eltitkolás' okát.

'S mit ér a' földi lét,

Mit ér a' rény maga,

Nevükre hogyha nem

Derül' hír' csillaga?

Azért feszítse-e-

Meg testét a' nemes,

Hogy még csak hírre sem

Lehessen érdemes?

Azért arasson-e

Ezreknek a' derék,

Hogy hamván pusztá kő

Legyen gyász síri ék?

A' Pest-Budát 's körét

Rontó hullámokon

Ezrek' mentője kelt,

Kit áldhatand a' hon.

Lant zengi a' derék

Hajósnak érdemét,

De mért feledte el

Tudatni nagy nevét.

Vagy tán olly férfi ő,

Kitől az áldozat

Király, hon- 's nemzetért,

Nem az, de kárhozat?

Mert szóla, mert teve,

'S a' szó 's tett fülbe ment,

Melynek vadúl gonosz

Minden, mi tiszta, szent.

És fondor káröröm

Hírben temette őt,

A' nagy, dicső felé

Erényes út-törőt.

Ha így: csak szunnyadozz

Szegény magyar haza!

Éj van, kelt jognapod
Renyhén leáldoza.

Ha nem: költő tudasd
Az érdeemes' nevét,
Nem, - mert ma tette fényt
A' névnek fénye vét:

De hadd tanulja meg
Fiaknak is fíja,
Hírben kinek nevét
Kell áldva mondnia?!

ONOMASTICON. (Csendes boldog élet...)

Csendes boldog élet
Még sok éveken;
Szívnyugalm naponnan
És az éjeken;

Pálya, mellyre föl nem
Zajdúl búvihar,
Vész ha zúg körötted,
Védő égi kar;

Túl a' vándor-úton
Békepart- 's vidék,
Melly felett remény 's hit
Láng alakban ég:

Tiszta szívkvánat
Neved' ünnepén,
Mít Tenéked égtől
Hőn fohászlok én.

CSEREI DAL.

Tiszta ég fölöttem,
Zengő fürtös ág,
Annyi báj köröttem,
És özön virág.

Olly szép, olly igéző
E' nyíló csere,
Mint hol üdvöt éltek
Éva 's embere.

Még is ah! kietlen
Nékem e' határ,
Még is forr szememben,
Forr a' bánatár.

Csillagok hivekként
Őszvelángzanak,
Lombra lomb, virágra
Társak hajlanak.

Völgy-zengő' dalára
Zengő szól, felel,
Lágy meder, patakcsát,
Hű nőként ölel.

Ádám Éva' keblén
Üdvre ébredett:
Árva szívem olly gyász
Kínba süllyedett.

Lányka! üdv-reményem
Kék szemedben ég,
De távol ha vagy te:
Fáj a' veszteség.

Lányka jer tekintsd meg
E' tündér cserét,
És velem szivedben
Tégy örök cserét.

Úgy te Éva léssesz,
És én embere,
Édenünk az égből
Földre kelt csere.

ÁLOMHOZ.

Fogd bé bús szememet mákkoszorús szülött -
Szelíd álom! az est' mennyei gyermeke,
Hadd szunnyadjon el e' keblet ölő vihar,
Melly zajg érzetimen, dúlva reményimet.
Hajnal, rózsasugárt ont ha: könnyűimen
Fájdalmam' vizein tükrözik arcza fel.
Dél nap' lángja elől hús berek' árnyiba
Térek, vélve, talán nyugtomat ott lelem.
De, mint életölő nyíllal ütött iram
Fut, míg párahagyott áldozatúl rogyand:

Hajh! úgy enmagam is hordva nehéz sebet,
Bolygok völgyek' ölén, bolygok orom felett.
Völgyön felverem a' hajnali harmatot,
És a' sziklai sast bérczi tetőn futó
Rémként fölzavarom, - 's az tova messze száll.
Utamból az erős erdei kan kitér,
Szemközt jön ha velem, megfut az ordas is.
Mint vázat kikerül 's megvijog a' madár.
Ha lát síron ült, megfogy a' holdvilág,
Melly holtakra borít szánakozás-sugárt.
Én élő nem, - halott nem, - küszöb a' gyö-
tört
Életnek kapuján, kín tapos útaúl.
De nem! sír vagyok én, szívem halottas ház,
Remény a' keserűn elsiratott halott.
Inség ronta el így engem idő előtt,
Bánat vont a' reám éjjeli fátyolát.
Óh mert egy keselyű tépi veséimet,
Kín a' saskeselyű, Titzius enmagam.
Lengj óh nyugtot adó égi malaszt alá,
Vérző szívbjomat kéjre üdíthető.
Bájos lepled alól fölnevet a' beteg,
Tündöklő koszorút nyer az igás szegény,
Lágy, rengő öleden szunnyadoz a' vihar,
A' szív üdv' örömét ízleli édesen.
Boríts engem is ah! szőnyeged' árnyiba,
Szállj égből le reám béke galambjaként.
Vagy tán messze kerülsz még te is, - ölyveim,
A' gondok gonoszúl űzve riasztanak el?
Oh míg rajtok ütend majd diadalmasan
Nagy testvéred, az úr, a' tehetős halál:
Fogd bé bús szememet mákkoszorús szülött,
Szelíd álom! az est' mennyei gyermeke. -

BÚCSU AZ ISKOLÁTÓL.

Új pályára lépni
Int a' végezet,
Melly célhoz csudásan
Szólít és vezet.

Hagyva lész általam,
Hagyva e' terem,
Lágykebelnek hol szív -
'S észvirág terem.

Hagyva lesznek, hagyva
Kor- 's szívtársaim,

Kik közt olly szelíden
Folytak napjaim.

Hagyva lesz tanítóm,
Hagyva ő maga,
E' kertnek világló
Földi csillaga.

Álljatok Sionként
Még soká falak,
Rontó kor ne bántson
Szent kéz-rakta lak.

Társim korra szívre!
Isten véletek,
Rám is ollykor ollykor
Emlékezzetek.

'S kedves volt tanítóm
Tanítványodat,
Bocsáss el, kívánva
Rám áldásodat.

Ugy én is - miként Te
Híven oktatál -
Szentegháznak esdek
Szent oltárinál;

Esdek, hogy e' házat
Meg ne szállja vész,
Hol a' szív nemesbül,
Zsengve zsong az ész.

Boldog légyen esdek,
E' gyülekezet,
Mellyet ápolólag
Őrgondod vezet.

Boldog légy, könyörgök,
Fáradásidért;
Homlokodra közhír
Fűzzön díjbabért.

Most kérlek, bocsásd meg
A' tettem hibát:
Megbocsát miként ki
Szív- 's vesékbe lát.

HARCZDAL.

Vészt hirdet az ércz hadi tárogató,
Vészt, harczot a' vérbe kevert lobogó,
    És mint sas, a' harczy vidékre kinéz,
    Szent hévvel honához az ifju vitéz.

Elhagyva övéit, elhagyva rokont,
Száll, vész' öliből kiemelni a' hont,
    'S küzd dúlva a' hadsorok' ezreinél,
    Lelkében honüdv, hona' szent neve él.

De béke kel a' hadak' érczsorain,
És oszlop a' bajnok' hideg porain,
    Elnyugszik alighogy a' harczviadal:
    Felzendül utána a' nemzeti dal.

Hálás tömeg őrzi a' hős' tetemét,
Köz hírben az égre fölírva nevét,
    'S mond, tűzve a' sírravatalra babért:
    Nagy az, ki hal áldozatúl honaért.

LÉGY NAGY, NE CSÜGGEDJ.

Ingó hajókon tengereken bolyong
Kincsvágy' hevétől felmelegült hajós,
    'S ezer halállal szembe nézve
    Száll, halad és csoda kincskazalt gyűjt.

Hasgatva sziklák' százados oldalát
Földünk' szivéig vág az ipar' keze,
    'S a' millióknak szívkirályát
    Az aranyat nyeri munkabérül.

Tüzött utában jár a' honalkotó,
Fondor kajánság' gyilka forog felé -
    'S elvégre a' szent ügy kivíva,
    Gátja felett diadalmi trón áll.

Pokol hasad föl gyakran a' hős' körött,
'S a' szent erőnyt rém' gúnyja kaczagja meg:
    De győz, ki küzd 's vív csüggedetlen,
    'S égre fölírja nevét az érdem.

Öleld szilárdúl terveid' oszlopát,
'S ne tépjén attól léti vihar külön,
    Légy nagy, 's ha bár föld reng 's az ég
    dörg

Menj, hova int az erőny, ne csüggedj.

GYÓNÁS.

Szépségnek istenasszonya,
Szívem' papnője égi lény,
Meggyónni bűneim' sorát
Trónod' körébe térek én, -
Kín borúla
Keblem' érzetére;
Ha derülend
Hajnal éjjelére!?

Az isten' tíz parancsinak
Megrontám mindenik szavát,
A' tett-tudat lelkekre, mint
Égtűz, lesújtva villan át.
Haj ki old föl
Bűneim' nyögéből,
Haj ki viraszt
Kínom' éjjeléből!?

1-ső parancs.

„Ne tisztelj mást rajtam kívül
Imádva, ember, föld' fia.”
Szólt isten; óh mért kelle hát
E' szívnek törvényt rontnia?
Ajkimon ha
Szünt az üdvös ének:
Ajkimon más
Szívhangok kelének.

2-dik parancs.

„Bálványt ne tarts.” És még is én
Tarték boldog boldogtalan,
Kihez fohászom esdve szállt
Naponnan, éjjel untalan.
Földi angyal'
Bájos édes arcza,
Fölmosolyg ha:
Kél e' szívnek harcza.

3-dik parancs.

„Hiába az isten’ nevét
Ne végye senki ajkára”
És hányszor vettem azt föl én
Keblem’ sovárgó lángira.
Esküvő, hogy
Szívem’ megfeszítem;
Eskürontó
Esküszegve lettem.

4-dik parancs.

„Megüld a’ Szombatot, ‘s ne tégy
Mást mint mondj ajtatos könyört.”
Ez a’ parancs is újjaim
Közt mint üveghab összetört.
Működék mint
Természet’ buvára,
Szöve füzért
Lánykám homlokára.

5-dik parancs.

„Tiszteld atyádat és anyád’,
Hogy áldva lágy jószágodért.”
Soká felejtém őket én
Bálványom’ égi bájiért.
Napraforgó.
Lón e’ szív körötte:
Üdvözület’
Napja az fölötte.

6-ik parancs.

„Ne ölj.” És még is enmagam’
Megöltem földi kéjemért;
Aggasztó kínom’ lángja im
A’ hervasztás’ pontjára ért.
És megöltem
Sok kebel-barátot,
Öszverozzant
Ha ki dúlva látott.

7-dik parancs.

„Ne légy parázna.” Mért levék
Azzá hevült szivemben én?
Mért győze csába földi kéj
Szívemnek inga mérlegén?
Mért ohajtam:
Forra össze e’ lét
Azzal a’ ki
Rá reménysugárt vét?!

8-dik parancs.

„Ne lopj.” De érte loptam én,
A’ kedves földi angyalért,
Fényt a’ hajnal sugáriból
Melly rózsáit csókolni tért;
Fényt jövőre,
Zárkozott nevének
Hírt, mellyet mond
Túl korán dücs-ének.

9-dik parancs.

„Ne légy hamis tanú.” De én
Még is hamis tanú valék,
Az ész ellen szív láng miatt
Vakon hányszor felszólalék?
Vallva, rózsá -
Csolnok bíbor ajka,
Vélve, vámot
Ád a’ rózsasajka.

10-dik parancs.

Hiányzik; kiszakadt a’ kéziratból.

NÖVENDÉKEIMHEZ.

Múlni fog, a’ mit adott jószágtok, a’ főveg ajándok:
De kebelem’ hálás érzete élni fogand;
Élni fogand míg fõm az időnek havába borultan
Még egy gondolatot költeni ‘s őrzeni tud,
‘S érzeni, hogy bár nem nagy volt az adátok ajándok:

De nemesen tiszták voltak az érzetitek.
És ti, kik engem ezen főveggel megkoszorúztok,
Nyerjétek egykor szebb 's csillagi fénykoszorút.
És ne felejtsetek el, külön égöv alatt legyetek bár,
Titeket e' hálás szív soha nem feledend.

ESTVE.

A' nap leáldozott
Elhalva nyugoton,
Reá hol sírja vár
Nyugasztó partokon.

'S mi elkíséri őt
Sírjába, hálászó;
Utána áldva küld
Fohászt sok millió.

Utána sír az ég
Az éj' fáklyáinál
Fölötte gyász alak
A' hold borongva áll.

Ha így enyészek el
Túl létem' évein,
Ha áldva kél fohász
Társimnak ajkain!

Ha bánat' embere
Álland porom felett,
És őrzi hamvamat
Szelíd emlékezet;

Ha bár egy mondja is,
Mért hogy leáldozék -
Hiszem, még engem is
Új létre költ az ég!

HOLD.

Tisztán lobogtatod
Ezüst világodat
Hold! bájos éjvezér
Az éji bolt alatt.

Csillagtábor között.

Fönséges fényben áll,
Derengve arczod a'
Nagyság' sugárinál.

A' csillagmillió
Föléd bízton derül,
Testvéri olvadás',
És bizalom-jelül.

'S fényednek csillag is
Növelve tengerét,
Fosztod, mint bűvölő
A' gyásznak éjjelét.

'S a' boldog csillagok'
Hazája békehon,
Járnak nagy és kicsiny
Kimért pályájokon.

Egyik sem bántja meg
A' vándor másikat,
Mellette nyájasan
Köszönve elhalad. -

Ha a' nagy és kicsiny
Fognak testvérkezet,
Tenyészne a' bizalm,
'S irányos érzet.

Öszhangzó köz-hatás
Édent teremtene,
'S tetszést mosolygna rá
Világok' istene.

Ha pórt testvérjeül
Ölel fejedelmi kar:
Hű népe' hű szivén
Elsíklík a' vihar.

Ha pár ölel királyt
Jótevény atyjául:
Boldog leend, reá
Az ég' áldása húll.

Nem tépi a' hazát
Párt és örök viszály,
Fölötte béke nap
Malaszt-ragyogva áll. -

Karpatra állanék

És kürtnek szózatán
Végig rivallanék
A' szunnyadó hazán.

Mint villám, lelkeket
Hadd csapna szózatom,
Beléjük forrna át
Intő javallatom.

De lábimon bilincs,
És závárajkimon,
Csak szunnyadj hát szegény
Hon! renyhe álmokon.

Majd én is nem soká
Megásom síromat,
Zordon álmot lelek
Borító hant alatt.

'S ha majd porom felett
Szánó könnyü rezeg,
A' szánót szent tüzed
Oh hold ihlesse meg;

'S feléd míg andalog
Fohászok' árjain,
Sugd neki, hogy: haza
Zengjen csak ajkain.

Jön tán kor és idő
Melly lelkeket viraszt,
Sorsom nem adta bár
Nékem megérni azt.

ARATÁS.

Fönt tiszta kék világ
És forró nyári fény,
Alant arany-kalász
Gazdag sík tér' ölén.

Fölzeng a' hangos ércz,
Növény rendekre húll,
Munkában izzadók'
Édes jutalmaul. -

Jövőmbé biztató
Reményt vetettem én;

Ha majd fölsarjad-e
Jövőmben a' remény.

Nem kél-e nézetim
Elébe sorsvihar,
Mit el nem téphetend
A' gyáva földi kar.

Borúlt az ég, özön
Zápor szakadt alá,
Villám ropogva hűlt
A' tért belángolá.

Reszketve rótt a fel
Munkás a' vélt csapást,
'S im áldva látja a'
Kiállott izzadást.

S' hol csak szűken vetett
A' kimélő marok:
Most kévét hordanak
A' duzzadó karok. -

Csak keljen a' remény'
Magvából munkabér,
Tűrök veszélyt, vihart
Mit rám sors' átka mér.

Tűrök fagyos telet
'S földégető nyarat,
Mert égmalasztot a'
Csöndes tűrés arat! -

DIÓFÁMHOZ.

Diófám! árnyaidba
Borúl költőd megint,
Reá szent lombjaidról
Szelíd malaszt tekint.

Olly édes itt pihenni
Nyíló virág felett.
Fölém báj kárpitot sző
A' játszi képzelet.

Előidézi a' szép
Múlt' édes álmait,
És vissza a' leéldelt

Gyönyörbe andalít.

Tündér emlékezetnek
Ringat varázs ölen,
És főmre rózsza-füzért
Fon a' kéj-érezmény.

Megrezzen hajnal arczczal
Mosolygva a' jelen,
'S előtttem a' reménylett
Üdv-óra megjelen.

Földtúli fényözönnel
Villong az ideál,
Melly álmodó köröttem
Édent teremtvé áll.

És hogyha fölhevülő
Szívlángom megragad,
Kérgedre róvom a' mit
Beszél a' gondolat. -

Kinek keblébe önti
Titkát a' nyílt kebel,
Az áruló csalárdnak
Miatta sülyed el.

És te megszégyenítéd
A' szívbíró valót:
Mert híven őrzi kérged
A' költődróttá szót.

Oh! majd ha a' jövőnek
Egy napja sírba int:
Diófám! árnyaidba
Borúl költőd megint.

Akkor porára hajló
Sírfája légy neki,
És benned élni fognak
Költődnek éneki.

ŐSZ' VÉGÉN.

Búsan nyög a' fuvalm,
Mint gyászos síri dal,
Vegyűlten elmaradt
Árvák fohászival, -

Vagy mint utó-sohaj
Haldokló' ajkain,
Midőn főpontra gyűlt
Testén a' földi kín.

Ah! vég-fohász ez is,
E' völgy-zokogta szél,
A' nagy természeté,
Melly már csak félig él.

Ott áll legörbedett
Vállakkal, mint öreg,
Kinek szép napjait,
Nagy bánat ölte meg.

Ott áll, alatta a'
Láb ingva rezgedez;
Évit megélt család-
Atya' hű mássa ez.

Ott áll, és reszkető
Kézzel számolja meg
Ezüst hajszálait
Az áldozó öreg.

Ott áll, és homlokán
Vésett vihar-nyomok,
Márványtűkörre hullt
Időzilált romok.

Ott áll, behúnyva mély
Gödörbe szállt szemét
Igy várja a' kegyes
Halála' éjjelét.

Ott áll, utána egy
Sötét éjféli ház,
Előtte nyilván sír, -
Ő kor-rongálta váz.

Ott áll, még egy fohász
Hörög ki kebliből,
'S a' roskadott öreg
Fagyos görönyre dől.

Fölötte végzetes
Sárgúlt levél zörög,
Hirdetve, ég alatt
Hogy semmi sincs örök.

Csak erény az, mi kor,
Idő után is él,
‘S a’ hamvadó felől
Ítéletet beszél.

BÚCSU. (Társim korra szívre! tiszta...)

Társim korra szívre! tiszta
Lelkű jó barátok,
Kik hív érzet-olvadásban
Testvérim valátok, -

Földereng a’ múlt’ egéből
Emléktek’ sugára
A’ szülői örkarokról
Szálló’ távolára.

Hajh! mert végzetes kezével
Sorsomnak vezére,
Hadtörők’ vitéz sorába -
Int Lemberg’ ölére.

‘S míg szelíd emlék világol
Rám ábrándozóra:
Szívet áldoz és könnyűt az
Édes-kínos óra.

Válok ime, mondva búcsút
„Isten veletek” kel, -
Vajha legyetek viszontag
Áldó érzetekkel.

VÁNDOR

Állok Karpát felett
Ős bércz’ fokán,
A’ vén idő’ mohos
Szirthomlokán.

Hozzám leszólnak a’
Szomszéd egek,
Alattam úsznak el
A’ föllegek.

Belátom a’ magyar

Testvér hazát,
Melly annyi vészekén
Nyomorga át.

Szemembe tűnik egy
Nemzet-tömeg
'S keblem' nagy érzet
Döbbenti meg.

És e' nagy érzet
Szívgerjelem,
Szent tárgya ennek: hon,
Nép, fejdelem.

Hon, mely veszély után
Békét talált;
Nép, mely kiszunnyadá
A' nagy halált, -

Halált, mit rá Mohács
És Várna mért,
És hajh! - de sorsa im
Virágot ért.

Király, ki rajta ör-
Gonddal viraszt,
'S terem a' nép fölé
Örök tavaszt.

'S király ha milliók'
Üdvére él,
Nagyobb a' milliók'
Nagy üdvinél.

Működve hon' javán
Élj nagy király!
Ikerhon! ezrekig
Virúlva állj.

Polgári! tégyetek
Testvérekül:
'S hozzátok isten is
Leszáll 's örül.

Zengd bérce e' nemzetet,
Királyt, hazát;
'S a' vándor rajtad üt
Örök tanyát.

'S egekbe írja fel

Mit láta 's tön -
Hírtemplomot rakand
Köszál-tetőn.

HÁBORU.

Mi az, mi békes hon fölé
Vérfölleget borít?
Mi az, mi el - 's kitépi a'
Nemzet' virágait?

Mi az, mi egy nemzet-tömeg'
Szívébe dúlva vág,
Hogy ing az a' csapásra, mint
Félig letört faág.

Mi az, mi összeront hajót,
Gépelyt tipor, köt észt,
Erőt tör, és vadúl veszett
Mételyt lehell 's tenyészt.

Mi onta vért, mi költe gyászt
Mohács! határidon,
Hol annyi ezret és királyt
Vesztett az árva hon.

És Várna, Várna! téged is
Mi dönté-ronta el -
Te annyi hősök' hamvira
Dőlt síri pusztá jel.

Mi az, hogy Várna, tériden
Vért izzad a' mező,
És rút karóra tűzve áll
Szentelt királyi fő.

És téged óh Rákos! miért
Jelölt ki vérkereszt?
Mi lön pogány keresztelőd,
Mi róttá vérrel ezt?

Mi az, mi hogy ha hon fölé
Zászlót dörögve tűz:
Elszáll a' béke, mint galamb,
Ha üt lakába tűz:

Mi az, mi köz nyugalmat öl,
Öl irtva nemzetet? --

Harcz, háború ez, - a' pokol'
Ármánya föld felett.

Oh nyujtsd ki szentelt jobbodat
Király hatalmason,
Tégy tisztedül, így nem kiált
Átkot reád a' hon.

Erő és értelem-tanács
Fejdelmi fegyvered,
Használd honüdvre, úgy a' hív
Nép áld, imád, szeret. -

SZAKÁL.

Ha volna volna bár
Kondor szörkoszorú
E' sima arcz körött, -
Szól a' botor fiú.

Mi szép a' férfi arcz
Ha körzi azt szakál,
Szebb a' varázs kecsű
Leány' hab-arczinál.

Erővonásain
Nagyságnak árnya ül,
Mellyekre bájosan
Göndör selyem terül.

Illy arcz idézi föl
A' bajnok Attilát,
A' harczok' istenét,
Bántója' lángnyilát.

Hozd meg kor e' kebel'
Forró kíváнатát,
És érte áldozó
Hálát az ajak ad. -

Oh balgatag fiú!
Miért kívánod azt,
Mi hogyha megjövend,
Boszút hozand 's panaszt.

Panaszt hozand, 's redőt
Hirdetve ősz telet,
Melly majd havazni fog

Hajfűrtjeid felett.

Közelb közelb ragad
Sírodhoz a' szakál,
Egy egy letűnt napod
Minden kondorka szál. -

Olly tárgy után eped
Gyakorta a' kebel,
Minek birása őt
Kínozva veszti el. -

TEMETŐ.

Éjfél' tanyája, néma lak,
Nyugvást adó vidék,
Föléd az isten' arcziról
Szelid remény 's hit ég.

Nem zajlik itt az árva lét,
Nincs bú, keserv, panasz,
Gyanuba vett kalandorúl
Kitiltva jajgat az.

Nincs itt méltatlan üldözés,
Nem fojt erőnyt kaján,
Ki álnok arczot öltve jár
A' szívek' ajtaján.

Jár, és hol írva állanak
Honüdv javalta szók,
A' szentre is mérget fakaszt,
Mint mézre ronda pók.

Békóba verve nem nyög itt
Törvényes elviért -
Jog' és közügy' nagy embere
Kit önkény' gyilka ért.

Gazdag, szegény testvérekül
Békülve hajlanak
Egymást ölelve, föld anyánk'
Keblére, 's nyugszanak.

Koldús, király köz ágyra dől,
És azt, mit élve rótt
Fizetni köz bíró előtt
Fog tartozást, adót.

FÖLLEGEKHEZ.

Keltek ti tünde föllegek
Halott kíséretül,
És fátylos arczítokra bú'
Szánó könyűje gyúl.

Bútoknak tárgya hunyt derű
És tikkadó vidék,
Vidék fölött viránytanya
Melly hév aszályban ég.

Áldozva fény' emlékinek
Könyűben folytok el,
Szomjas vidék könyűtöket
Mohon csókdossa fel.

'S ha bágyadoztok a' nehéz
Köz áldozat miatt:
Földön találtok enyhelyet,
Vendégházátokat.

'S mig ültök a' vendég-haza'
Szállást adó ölén:
Fölétek hála' képeül
Dereng az égi fény.

Ha jót adók, ha jót vevők
Ekként miveljenek:
Üdvnek virági keblökön
Nyílongva fejlenek.

SZEM.

Szem, égi tűz,
Szent lángzatod'
Báj csillagúl
Ragyogtatod.

Sugára míg
Lelkemre hat:
Mély kínba ránt
Egy gondolat.

E' gondolat

Fáklyáinál
Elsírt halott
Árvája áll.

Áll, ajkain
Kél a' fohász,
Fel-felnyög a'
Halotti ház;

Halotti ház
Pusztúlt kebel,
Reménye halt
Epedve el.

Árvája szív,
Inség-tanyán,
Ki sír a' ház'
Bús ablakán.

'S könnyűje míg
Árad, pereg:
Enarczomat
Áztatja meg.

Egedbe ha
Ki esdve néz,
Örökre el -
'S kizárva lesz.

Oh szem! varázs
Hő lángzatod',
Fölém miért
Lobogtatod?

Kéj másnak az,
De kín nekem,
Mert nem fogod
Bé üdv-engem.

ÉG.

Távol homályán
Ten föld felett,
Nem ég mit úgy szó
A' képzelet.

Nem ég, ne mond azt,
Csak levegő,

Mit lepleül hord
Örök idő.

Kéjid' dalára
Hideg marad,
Hozzá ha felsírsz
Vigaszt nem ad. -

Testvérek együtt
Hőn érzenek,
Örülnek, avagy
Kesergenek.

A' résztvevő lány'
Hív kebele,
Saját szivednek
Rokon fele.

'S lánykád szivéből
Az érzet,
Szemébe átfut
Min hű követ.

'S öröm-dalodra
Ragyogva gyúl,
Ha szólsz keservet,
Harmatja hull.

Ne mond hogy ég a'
Kék messzeség,
- Lánykák' szemében
Dereng az ég.

KÉRELEM.

Leányka! szép szemedben
Csillagzva áll az ég,
És benne üdvezület'
Szelid világa ég.

Egekbe bízva néz föl
A' bánat' embere,
'S üdül, - vérző bajában
Mert balzsamot nyere.

Egy tünde kép mosolyg fel
Reményim' álmain,
De keblem' érzeményit

Borítja néma kín.

Oh lány! ki szép szemednek
Egébe esdve néz,
Nyerend-e, mond meg, üdvet,
Vagy elfelejtve lész?!

MULANDÓSÁG.

A' rózsza, melly a' hajnal' harmatában
Kifejlik és mosolygva létre kél,
És balzsamillatárnak özönében
Virúlva imbolyg lányka fűrtinél
Bágyadva hervad el délnap' hevétől
'S a' földre szórja gyöngye játszi szél,
Majd a' gyász síron hamvad bíborával,
Hol szunnyad a' lány szendergő porával.

Jön a' vándor, meglátja a' keresztet,
Magához inti a' még uj halom,
Közelg, mind inkább inkább dűlja keblét
Homályos sejtés, titkos vonzalom,
'S a' sír kövére hullva pillanatja,
Lesujtva szívbu, néma fájdalom,
Nap megy, jön éj, 's a' hold' szelid sugára
Szánó harmattal hulladoz porára.

Évek sülyednek a' mult' éjjelébe,
És csarnok áll a' rokkant sírokon,
Csarnokban kedv- 's öröm között ölelget
Magzat szülét, ez azt, rokont rokon;
A' termekben taps, vigalom tanyázik,
És béke trónol a' vártornyokon;
Röpül a' gyors idő, 's a' pusztá várnak
Kőromjain baglyok víjongva járnak.

Rontó viszonság nyomja a' világot,
Enyészettel vív a' parányi lét,
Meghódol ez, 's a' vad győző enyészet,
Reáborítja nemlét' éjjelét;
Század kimélte obeliszk leomlik,
A' vén idő elsőpri hely-jelét;
Ledőlt Babilon, a' világ' csodája, -
Zajongva ront mulandóság' viszálya.

ÁRVA.

„Széles nagy a’ világ, -
Kelj árva fi,
A’ végtelenbe jajt
Kiáltani.

Ha föl nem költheted
Halottadat:
Nyersz tán helyette mást
Az ég alatt.

Lesz tán, ki értve gyász
Inségedet:
Sorsodra szőni fog
Reményt ‘s hitet.”

Fölsírt az árva fi
Fájdalmason,
De nem hallotta meg
Jaját a’ hon.

Kelt, járt az árva fi,
Városba tért,
Látott kaján ürügy -
Ontotta vért.

Látott bűn ‘s fertelem’
Korhadtt padát,
‘S agyát emlékezet
Lobogta át.

„Apám itt áldozál
Szent elv miatt,
Bakó itt nyírta ősz
Hajszálidat.

‘S mert véred átfakadt
Erembe is:
Bakó’ pallosa sújt
Hát engem is!

Legyen, - de melly hozá
Bukásodat -
Önkény felett török
Hozzád utat.”

Szól, - ‘s jogfertőztető
Bűnt irtani,
Üvöltve elrohan

Az, árva fi.

KIVÁNDORLÓ.

Megbocsáss szegény hazám
Hogyha néma e' kebel,
Tünde lant zendüljön itt:
Hangja sziklán téved el,
'S honnak üdvös érzetért
Ont az önkény tiszta vért.

Megbocsáss szegény hazám,
Ha panaszt zokog fiad,
Följajdúl ha kínosan
Sujtoló csapás miatt.
'S mert közüdvre áldozott,
Nyer bakót és vérpadot.

Megbocsás szegény hazám,
Nem renditne meg halál,
Ha közüdv virulna fel
Hú fiadnak hamvinál.
De fölötte őr viraszt,
Kél ha el-' s kitépni azt.

Megbocsáss szegény hazám
Ha fiad kivándorol
Jobb hazába, hol jogot
Nem tipor le a' pokol.
Hol békülve ássa meg
Sírját a' rezgő öreg.

Megbocsáss szegény hazám
És te átok-fogta nép,
Nép, melyet határtalan
Önkény' gyilkos karja tép,
Hon te, hajdan szép, dicső,
Nép te, egykor harcztörő!

Megbocsáss szegény hazám,
Nincs üdvödre áldomás,
Míg dörög rom-istened
A' vad észak-óriás -
Nép-halott sír-tájidon
Isten hozzád árva hon.

BÖLCSŐ-DAL.

Gyermekcse! szunnyadj
    Bölcsőd' ölen,
Naponnan éjen
    Ringatlak én.

Bölcsőnek álma
    Minő malaszt:
Te nem tudod még
    Kicsinyke! azt.

De megjön egykor
    Unalma majd,
'S gond törte tested
    Álmot sohajt.

És nagyszerű lesz
    Mellyet talál
Sirálma, hamvkert'
    Szent árnyinál.

De mért zavarlak
    Panasszal én?
Álmod' pihend ki
    Bölcsőd' ölen.

LENGYEL GYÁSZ.

Lengyel ifju, lengyel lány,
Végig néz az ős hazán;
    Ős hazájok sírhalom,
        Nagy halottja szent,
Jog, szabadság hamvadoz
    'S nemzet' léte bent.

Lengyel ifju, lengyel lány,
Gyászt lobogtat ős hazán,
    Néma buja végtelen,
        Kínja olly nehéz,
Nemzetek' fölkentire
    Üdv-könyörgve néz.

Lengyel ifju, lengyel lány
Esdve néz tul ős hazán,
    Őshazán túl nagy világ,
        Szívtelen, hideg,
Egy nemzet' halála még

Nem rezzenti meg.

Lengyel ifju, lengyel lány,
Följajdúl az ős hazán,
    Ős hazán tul nincs hazád
        Inség-dúlta pár,
Bent az észak-szörnyeteg'
    Vad csoportja jár.

Lengyel ifju, lengyel lány,
Hajh! ne sírj az ős hazán.
    Élve nagy volt és dicső,
        Halva szent hazád,
Egy nap, élni látja még
    A' lengyel hazát.

NYILATKOZÁS.

Oh lány! kit isten is
    Örülve néz egén,
Bün-e ha üdvömül
    Forrón szeretlek én?!
Szeretlek - oh imád
    E' sziv, mint istenét,
Oltári lánggal ég
    Hő vágyiban feléd.

De sorsom olly nehéz,
    Kínom határtalan
Mert szép reményimen
    Kétség' gyász fátyla van.
Oh lány! ne mondj *igent*,
    Oh lány ne mondj *nem*-et:
Amaz kéj-árba fojt,
    E' másik eltemet.

Hagyj élni-élni még,
    Imádni bájidat,
Édes reményleni
    Viharzó kín alatt.
'S ha majd lassudadan
    Elhamvad e' kebel:
Oh lányka! hidd a' hív
    Éretted ége el.

SOHAJTÁS.

(Mahlman után németből)

Zöld fűszál integet felém
Anyámnak hamvirul,
Ajándokot kinek vigyek
Ha viola virul?
Ah jó anyám! mi távol messzeség,
Lakod, hol csillagként ragyogsz, az ég.

Anyám! hozzád hosszú az út,
‘S kihez forduljak én?
Nélküled árva mit tegyek
Koromnak reggelén?
Nincs, a’ ki földerítné keblemet,
‘S miként te, úgy szeretne engemet.

Tüntess föl álmimon szelid
Vigasztalás’ sugárait:
Az árva szív boldogtalan
Ha vérző keble’ kínait -
Bár számosan vagynak barátai -
Nem ringatják részvét,’ hű karjai.

ONOMASTICON. (Nevednek ünnepén...)

Nevednek ünnepén
Hidd, kedves jó atyánk!
Hálás örömré ‘s hő
Érzetre gyuladánk.

Hő érzetekre föl
Méltán hevülhetünk,
‘S örömré, - életed
Mert a’ mi életünk.

És élsz Te még! neved’
E’ mostan ünnepét
Fohászaink szerint
Atyánk! megérhetéd.

‘S mi érzetet teremt
Bennünk az égmalaszt:
Tettben valódiilag
Miként jelentsük azt?

Ten földre küldenénk
Csillagfény koszorút:

De hajh! csillag felé
Zárt a' szűk földi út.

'S miért is földre az
Ég' tünde csillaga?
Atya, - család között,
Csillag, sőt nap maga.

Reményünk' csillaga
Reményünk' napja Te!
Hozzád lebeg hevült
Keblünknek érzete.

Az égi csillagok
Fohászt nem értenek,
Örök némán hideg
Kristályként fénylenek;

Hozzád, reménynapunk
Ha szól szívünk panaszt;
Megérted 's hallgatod
Szelíd részvétellel azt;

Fejünkről elveszed
A' gondnak fátyolát.
Lelked lelkünkbe üdv -
Sugárral lángol át.

'S miként lelkünkben üdv -
Derűt lelked teremt:
Úgy csak feléd lebeg
Hálánk, melly tiszta, szent.

Mennénk, mint gondolat,
Mint szél olly hirtelen,
Nevednek ünnepén
Lehetnénk hogy jelen;

'S bár hő vágy nyujtat is
Feléd fiui kart:
Mennünk oh! nem lehet,
Mert sorsunk kötve tart.

Hálás emlékezet
Hogy bennünk még is él:
Nyilvánosítsa azt
E' tisztelő levél.

N. VÁRADI LÖVÉSZ ÉPÜLETBE FELIRATÚL.

Nagy szív' előtt fő czél a' hon' java,
A' hon' javára csak köz értelem,
Csak frigyesült testvér ipar vezet.
Ott boldog, ott díszlik, virúl a' hon.
Hol a' nemes, polgár barátilag
Egymást ölelve, - vívja szent ügyét.

* * *

Éljen Ferdinánd, sokára
Tünjön léte' napsugára;
Míg boldogítja ő e' hont:
E' hon szeresse őt viszont.

EMLÉKKÖNYVBE.

Mosolygó arczu mult felett
Tavas-szelíd emlékezet,
Jelenre üdvös érzemény,
Jövőre rózsaszép remény,
Valósult vágy remény után,
Lét: mint virágfüzér,
Ez az, mit lány, a' távozó
Tenéked esdve kér.

1839.

SÍRHOZ.

Hová a' rágalom'
Tör nyelve el nem ér,
Hol árulás miatt
Nem ömlik tiszta vér

Hová vad káröröm
Epéjét vesztve hat,
Hol a' kaján irigy
Nem forral átkokat;

Hová kény' ostora
Nem csapkod gyilkosúl,
Hol béke' lány ölen
Szent nyugalom virul;

Hová bájfényt a' hit
'S remény' világa vét,
Hol üdv' egébe kél
A' földi puszta lét;

Hová a' szenvedő
Kínját feledni száll,
Hol nyugovók felett
Őrt a' nagy isten áll, -

Oh sír! te néma hon
A' hamvadás' ölen:
Fogadj polgárodul,
Kebledbe vágyom én.

KI ÁLLSZ OTT s. a. t.

Ki állsz ott a' sír' éjjelén
Kesergve holtadat?
Mért nyögsz epedve? néma az
A' néma föld alatt,
Hagyd a' könyűt 's keservedet:
Halottadat nem költheted; -
'S ne költsd! porágya' álmain
Békülve minden földi kin.

Kettős kereszt, kettős halott,
    Leány, ifju alatt,
Irmát előbb, utóbb Gyulát
    Borítá síri hant.
Az, mint hervadt virág, lehullt,
Ez, mint levél, fölé borult;
    Szép Irma por, mátkája por,
    Felettök áll gyászoló szobor.

SZÉP A' LEÁNY (Szép a' leány, kiért...)

Szép a' leány, kiért
    Szivem sovárgva ég,
Hajnal' sugáriból
    Alkotta őt az ég.

Homlok, magos, derült,
    Éjfélsötét hajak,
Szivárvány-ív szemöld,
    Rózsából nyílt ajak.

Szemek, mint kék egen
    Égő pár csillagok,
Mellyekben üdv-sugár,
    Remény és hit lobog.

Arcz, mint bibor korány,
    Tündér hattyui nyak,
Igéző pillanat
    Ezüst-zengő szavak.

Testvér hófuvatok -
    Szeplőtelen kebel;
Szív tiszta, szív meleg
    Szent érzeményivel.

És elme, fényvonal
    A' testi báj' övén -
De hajh! nem festhetem,
    Látom 's imádom én.

KIS GYERMEK FELETT.

Növekj virulva
    Báj rózsá-ág,

Anyád' öléből
Fejlett virág.

Szőjjön fölötted
Szelíd tavaszt
Öröm-sugárból
Az égmalaszt.

Bölcsőd' nyugalmát
Ne bánts a vész,
Nemtőd öleljen
Mint tünde kéz.

'S ha gyermek álmod
Virad, derül:
Lépj a' valóba
Rény' képeül.

'S ha rényvonásban
Öröklöd őt,
Ki tarta keblén
Oltár előtt:

Örvendni fognak
Úgy a' szülék -
Növekj virulva
Szép sarjadék.

NÉVNAPRA.

Szépen virulsz leány, mint rózsaszál,
A' ringató bokor-család' ölen
Tavasz' virág-nyitó derültekor:
Hajnal-sugáros életutadon -
Még bűt nem ösmersz, még nem bánatot.
Áldás' jövője vajha fejlenék
Reád, miként varázs álomszövet
Ifju kebelre csendes éjszakán.
Eged legyen borutlan isten arcz,
Szíved nyugalmasan mosolygja meg
Tündér évek' malaszthozó sorát.
Ezt kívánom nevednek ünnepén
Rövid de tiszta szív-fohászomul.

BÚCSU. (Lány! nemednek...)

Lány! nemednek
Tünde csillag-éke,
Szűz erőnyök'
Bájos öszvesége;

Lány! oh a' sors'
Árva vándorára,
Kérsz-e áldást
'S fényt sötét utára.

Kérj csak áldást
Kérj csak egy igében:
S menny derül a'
Csüggedő szívében.

Kék homályán
Biztató jövőmnek
Szép reményim
Égi képet szőnek.

E' szelíd kép
Üdvöm' ideálja,
Üdvit e' szív
Kebleden találja.

Isten hozzád,
Üdv és béke véled
Lány! mosolygjon
Rád malasztos élet.

HAJNAL.

Töredék.

Száll az éj, hamvas ködalakja foszlik,
Fátyolán múlás' szele zúg keresztül,
Tépve a' búvnek szemeket varázsló
Mák-koszorúja.
Ébred a' füstként tündékegy álom,
Nézi ábrándos szövedéke' titkát,
Mellybe kín- és kéj-öröm- és keservnek
Szálai fonvák.
Álom a' létnek pihenő valója
Tompa érzésü birodalma szunnyad,
Nem nyög a' bánat, az öröm nem éled
Sorsa' szavára.

KÉTKEDÉS.

Halotti arcban
Elhunyt, kihal
Az áldozó nap
Sugárival.

De újra, és szebb
Fénnyel derül,
Ha hajnal ébred
Hegyek megül.

‘S reám derül-e
Sírj után,
Szebb léte intő
Szelíd korány?

Vagy tán öröklő
Álom fedez,
‘S hamvam szeleknek
Játéka lesz?

Sírtuli sorsom’
Ki fejt fel?
Oh nem bír e’ szív
Küzdelmivel.

Miért maradt por,
Ki sírba ment,
Az istenülő
Az ősi szent?

‘S reám, ki gyarló
Ember vagyok:
Hitem’ sugára
Miért ragyog?!

HIT.

Pusztítva jár, zúg
Az őszi szél,
Zúgtára hull a’
Hervadt levél.

Felzajg üvöltve
A’ vad halál,
‘S az ember elhúny,
Gyász sírba száll.

‘S mig ott alussza
Nagy álmait, -
Lágy béke őrzi
Szent hamvait. -

Oh engem a’ sors
Ha sírba int:
Lilám: ne láss bút,
Ne néma kint.

Megjön virulva
Majd a’ tavasz,
Poromra is tán
Lehajlik az.

Oh! jöjj el akkor
Te is Lilám,
‘S érző kebellem
Borulj reám.

Hidd, szellemajkon
Felszólalok,
‘S virágba kelnek
A’ sírdalok.

Szakaszd fel azt, mi
Hantomra nő,
A’ szív-virágot
Hiv szenvedő.

Kebledre tüzd fel
Hitzálogul
Hogy még reám is
Tavasz virul,

‘S ki létre hívott.
A’ semmiből:
Felkölthet isten
Sír’ éjiből.

ÖRÖMÜNNEPRE,

mellyet testvéremnek költészet iskolai tanítványai szenteltek.

Feliratul, egy emlékképre:

Fogadd el a’ gyűrűt,
Fogadd el a’ babért,

Miket köz hála nyujt
Hív fáradásidért,
Köz hála 's tisztelet
Végetlen és örök,
Miként végetlenek
Gyűrű 's babér körök.

UGYANAZON ÖRÖMÜNNEPRE

- elszavalva -

A' léti pálya olly igen borús,
A' vándor' után olly sok a' tövis,
Csak néha nyílik egy örömvirág
De hajh! az is nagyon rövid korú.
Legszebb, legédesb napja életünknek,
Midőn köz hála hódol érdeminkért.
Legkedvesebb szívünknek a' virág,
Mit a' köz tisztelet nyujt pályabérül.
Félistenül az érdem' embere
Ha méltányolva látja tetteit.
De hajh! munkál gyakorta a' derék,
Naponnan izzad, éjeken viraszt,
Mások' javára testét megfeszíti,
Magát áldozza mások' üdvéért:
És mégis nincs, ki lássa izzadását.
Nincs, nincs ki áldaná a' gondos őrt,
Felejtve léssen minden fáradása,
Temetve puszta sírba ő maga. -
Megjön virágot öntve a' tavasz,
Lehajlik a' derék nyugvó' porára
'S hantját virágszőnyeggel jegyzi meg;
És sírja mégis puszta, jegytelen,
Nem áll fölötte emlékül szobor,
Melly tetteit híven beszéléné
Bár néma mégis szózatossá kövével.
És sírja mégis jegytelen halom,
Nem őrzi hamvait hálás tömeg,
Felejtve a' nagy, a' nemes, derék.
Lehunyt, 's utána nincs emlékezet
Hálát-törő utódok' ajkain. -
Munkálsz Te minjavunkra hív tanítónk.
Napod' feláldozod, feléjjeled,
És tiszta lelked' nagyszerű iparja'
Írányaul üdvünket tűzi ki.
Fosztod varázslóként az észhomályt,
Bölcsen tanítod a' tudatlan elmét,
Lefested a' zavart világ' alakját,
Erényt magasztalsz és gyalázod a' bűnt,

‘S erkölcsi pálczát adsz gyermek-kezünkbe,
Hogy a’ lét’ síkos útján el ne essünk
‘S egy szóba fűzve minden tettidet:
Te jótevőnk, atyánk és mindenünk vagy,
Te hintesz gondosan magvat szívünkbe,
Mellyből időre égi üdv viruland,
Ha érező szív’ méhében hevült. -
Egy érező szív e’ kisdéd tömeg,
Hő hála összehangzó érzete,
Nem hulla meddő kösziklára a’ mag,
De érező keblekben vert gyököt.
Fogadd tehát, fogadd kedves tanítónk!
Ez ünnepélynek zsönge áldozatját.
Tiéd az ünnepély, mit szentelünk,
Mert tőlünk tul is érdemelted ezt.
Mi szentelénk, hogy lássa a’ világ:
Ma is tud a’ kebel hön érzeni.
Mi szentelénk, érző szív szentelé,
Szív, melly tud méltányolni érdemet.
Mi szentelénk, és hiv emlékezetben
Szentelni fogjuk folyton mindörökké
A’ hiv tanító’ fáradásiért. -

UGYANAKKOR. (Mi érezünk; érdem ‘s erőny iránt...)

Mi érezünk; érdem ‘s erőny iránt
Szép: áldozó kebellet érzeni:
Szép: jótevőnket szívimába szöve
Jutalmazó hálára olvadozni.
Szülék! ti édes földi mindenünk,
Bocsássatok meg a’ szent érzeménynek,
Melly a’ tanítót zengi tárgyaul.
Hiszen, bizony ő nekünk jótevőnk,
‘S a’ gyámkodásnak, melly teher tiétek,
Megosztva hordja őri gondjait
Ki fosztja fel szemünk’ homályburokját,
Ki ád sovárgó elménknek tudást?
‘S míg még sötét a’ léti tömkeleg,
Ki gyújt vezér-világot utainkra?
Ki őrzi és intézi lépteinket,
Ha reszketünk a’ sík talap’ jegén?
Ki oktat és ki nyujt kezünkbe kormányt,
A’ lét’ zajában biztos óvszerül?
Ki mondja meg, szirt hol rejtőzködik,
‘S habsírba sodró örvény merre tátong?
Ki int kerülni a’ csáb’ sirenet?
Melly megkötöz búbajos énekével,
‘S míg bűn’ ölére dőlve szenderegsz,

Orozva tépi létvirágodat.
Ki mondja meg, mi szép, mi jó, mi nagy,
Mi az, mi isteníti a' halandót?!
Valljuk meg, a' tanító örködik
Erőtelen tavaszkorunk felett.
Intő beszéd foly annak ajkiról
És oktatás csepeg méz-édesen. -
Mi érezzünk, kor-és tantársaim!
Tanuja e' virágba szőtt terem.
Mi érezzünk, tudunk mi érzeni
És áldozó kebellet tette kelni.
Fogadd, fogadd el oh édes tanítónk!
Ez ünnepély' csekély ajándokát;
Szív adja azt, és a' szív önmagát
Örökre tiszta hálaáldogul.

UGYANAKKOR. (Igen! kedves tanítónk! fáradatlan...)

Igen! kedves tanítónk! fáradatlan
Szorgalmadért hálánk örök leend,
Örök: miként ki szívet alkotott,
Hogy a' poreMBER tudjon érzeni.
Elint körülölköz téged' pályasorsod,
Majd nem sokára végzetes kezével,
'S talán viszontlátás' reménye nélkül.
De megjön egy nap a' napok' sorában,
Midőn a' hamvadott porok felett
Megáll az isten angyal-táborával,
Szól és viszontteremt a' semmiből,
E' nap feltámadásnak napja lesz.
Oh akkor, akkor újra látni fogjuk,
Kit a' sors elrabolt, a' sír lezárt.
De hajh! ne jöjjön még soká az a' nap,
Midőn Te végre majd leáldozol,
'S porágyra dőlsz alunni néma álmot.
Virulj Te még 's ragyogj sok évekig
Hír' és dicsőség' fénysugariban,
Nagy névre, szívre nagy, lélekre nagy.
Ird fel tanítónk! ird föl e' napot
Szelid emlékezet' betűivel
Szivedbe, - mert ez ünnepély tiéd,
Te érdemelted, és mi szentelénk,
Mi, kiknek ajkain buzogva zeng:
Tanítónk éljen, éljen, éljen!!

HA VÉSZ VIHAR DÖRÖG - - -

Ha vész vihar dörög körül,
Ha elhagy a' remény,
E' tünde csába fény:
Egy van még a' mi bátorit:
Az égi származásu hit.

ÁRPÁD.

A' Kisfaludy Társaságnak 1839-ben kitett költői jutalmára készült koszorus Ballada.

Jelszó: Nézz Árpádra, magyar! ki hazát állita
nemednek.

Vörösmarty.

I.

Mi zaj riad, mi nép tolong
Alpár! határidon?
Tán még kevés a' csonthalom,
'S tusára forr a' hon?

Lejárt a' harcz, ül a' vihar;
Zalán bujdosva fut,
Ha nyilna még az ég alatt
Egy más hazához ut.

'S talán utána vándorol
Az árva néptömeg,
Jött, hogy közös bucsutorát
E' síkon ülje meg?

Elhullt a' szláv, vagy elfutott,
Győzött a' szittya kard,
Alpár felett tábor-gyűlést
Álmos' szülötte tart.

Árpád, a' hős, az óriás,
Mint bércei pálmaszál;
Árpád, ki ott a' nép előtt,
Mint egy hadisten áll.

II.

Zajonga még, - 's im néma lőn
A' sátorok' hada:
Fölharsog a' nagy táborúr'
Vezéri szózata:

„Ti hős apák, ti hős fiak!
Kik hiven küzdtetek,
Reám, egy két pillantatig,
Népem figyeljete.

Bujdosva, árvák, hontalan,
Honért sohajtozánk,
‘S hol egykor villogott Etel,
Kiküzdve ős hazánk.

Karpát miénk; ‘s tej, méz csorog
Karpát’ sziklaira,
Malasztos völgye’ báj ölen
Áldásözön virul.

Hadúr! mondom! itt örök
‘S nagy léssen a’ magyar;
Csak oh ne! csak ne ontana
Rokon vért honfi kar.

Csak szétvonás ne rázza föl
Az átok’ ostorát:
Nem bántja vész, ‘s nem éri rom
A’ béke’ sátorát.

Erőre kél a’ társaság,
Ha népe összeforr,
Hazát, melly egység-elven áll,
Kor ‘s vész el nem sodor.

De hol vad pártduh háborog,
‘S fajult visszálkodás:
Nincs ott jelen, nincs ott jövő
Üdvére áldomás.

Ott bűn tenyész, ott tiszta vér
Kiált a’ kínpadon,
Elhullnak a’ jó honfiak,
Hogy sír leend a’ hon.

Oh népem úgy, úgy tedd le most
Jövőd alapkövét,
Ne rontsa párt, ne rendtörés
Hazád’ gyémánt övét!

Belbéke’ napja hoz, teremt
Hazára fénytavaszt,
Fölötte béke’ őreként
Törvény ül és viraszt.

Törvény, kor- és nemzetszerű
Törvény' hatása szent;
Jót őriz az, kínpadra von
Önző istentelent.

Törvényeket kell szerzenünk
Igazság' lelkivel!"
- A' párduczos vezér' szavát
Tetszés-zaj váltja fel.

III.

Szerződtek. És a' fejdelem
Megnyitja véreét;
Szerinte sorra hat vezér
Pecsétli esküjét.

A' vér csorog, 's az áldozó
Hőn lelkesülve mond:
„Haljon meg, vesszen a' gonosz,
Ki törvényt tudva ront.

Halál fején! ki vakmerőn
Rendet fog bontani;
Mint e' pecsétlő eskü-vér,
Ugy folyjon vére ki!"

A' hallgatót, az érezőt
Szent ihlet hatja meg;
Fölzeng az esküvők után
A' nagy nemzettömeg.

A' nemzet' eskü-szózata
Dörögve, hatva száll;
Igaznak üdvös óra ez,
Rendbontónak halál.

Elzúg, miként tenger-moraj
Az öszves esküszó,
Megáldja bajnok híveit
A' nagy honalkotó.

IV.

Eloszlanak. - Vezértüzök
Köz érdek' csillaga;
Árpád öröm 's remény között,
Még ottan áll maga:

„Virulj te hon, ragyogj te nép

Nagyságban ezrekig!”
Mond, milliárdok’ üdviért
Buzgón imádkozik.

A’ harczy hőst, a’ népapát
Meghallgatá az ég;
Virul a’ hon, ragyogva él
A’ hősi nemzedék.

És hírben áll a’ puszta tér,
Hol szerződés leve
‘S a’ szerződés’ emlékeül
Ma is *Szer* a’ neve. -

* * *

Szer, mint tanuereklye áll
Végetlen ezrekig,
Fölötte hontörténetek’
Nemtője örökdik;

‘S míg csak *Szer* áll, míg hon leend,
Míg érez a’ kebel:
A’ honfi és emlékezet
Árpádról énekel.

MEGREZZEN AZ ŐSZ - - - -

Megrezzen az ősz, koszorúja lehull
A’ hervatag ifju utára,
‘S az ifju epedve magába borúl
Bú száll ki nyögő ajakára.
Emléke a’ mult’ örömére lobog:
És keble szorúl, akadozva dobog.

Zengő liget annyi virágaival
Még visszamosolyg kebelének,
De szíve kiégve, reménye kíhal,
Hamvad tüze képzeletének,
És hesper ha jó, auróra ha száll:
Csak sírra, csak hádes’ ölére talál.

Zokogva lehajlik az árva fiú,
Még sírja magát panaszában,
Fürtjére kötözve halottkoszorú,
Fekszik temető nyoszolyában.
Kél hajnalodó tavasz orma felett
És őt nem idézi fel a’ kikelet.

Alszik; porain nyög az esteli szél,
Sírjának elülve homályán,
Hantjára omol szomorú falevél,
Mint bánat azéleti pályán;
De hesper ha jó, auróra ha száll:
Szent béke, remény, hite' álmainál.

Ő boldog! Elysion' árnyaiban
Jár szelleme sylphida fényben,
'S csillogva Chitone' sugáraiban
Ömleng magos aetheri kényben,
'S míg csattog olympon a' sphaera dal,
Hír 's gloria párosul álmaival. -

ALVÓ SZERELEMGYEREK FELETT.

Alszol nyugalmasan
Kisdéd fiú,
Kebled' nem bántja kín,
Gyötrelmi bú.

Bölcsöd virágbokor,
Ernyőd az ég,
Tündéri szőnyeged
Csillagvidék.

Bék őrzi álmaid'
Szelíd honát,
Mint hófehér galamb
Lebegve rád.

Bíbor korány ha jó -
És alkonyat,
Meglopja édesen
Szűz csókodeg;

És rózsajkaid
Úgy nyillanak,
Hogy rá fény és homály
Mosolyganak.

Ébredsz te, mint tetőn
Hajnalsugár,
Ébredsz te, és szemed
Szülékre vár.

Anyára gondosan,

Ki ád tejet,
Apára, karjain
Ki megszeret.

Aludj tovább, aludj
Kis ringatag!
Oh! csak rokon szemek
Virasztanak.

Anyád? ő távol él
Fájdalmiban;
Apád? ne kérd fiú,
Hol, merre van.

Majd megtalálod őt
Az életem,
‘S tán elvet, eltaszít
A’ hittelen!

És hogy lerombolá
Világodat,
Marczongni fogja őt
Szörnyű tudat.

De oh! aludj fiú,
Van dajka még;
Ha érte sorsodat
Ember ‘s az ég!

EGY BILLETRE.

Szív adja ezt, és tiszta érzet,
Őrizze szív, és hű emlékezet.

SÍRVERS.

Nőtt, virult korának hajnalában
- - miként reményvirág,
Most halottan fekszik fátyolában,
Arcza hervadt, arcza gyászvirág.
Csak tíz év mosolyga még felette
‘S hajh! vihar jött és őt eltemette.

Bús fohász kél hamva’ sátoránál,
Szülék, testvérek’ fohásza az;
Oh ne sírjátok rideg poránál,

Létre költi azt fel egy tavasz;
Felderül a' sír' borult homálya
'S a' halottnak nyílik égi pálya.

SZÍVEM CSALÁDA.

Karácsonkor.

Szívem' családja
Jó ünnepet,
Szelíd, keresztény
Érzelmeket!

Én más vidéki
Vendég vagyok,
Egekbe híttak
Az angyalok,

'S ha feltalálom
A' hit-hazát:
Úgy béke véled
Kedves család.

1840.

E' KEBELBEN ---

töredék.

- - E' kebelben
Kín' fáklója ég,
Bús halotta a' szív,
Sírja veszteség.

Enmagam miként egy
Gyászos síri jel
Állok fájdalomnak
Gyötredelmivel.

Sírfa, néma, szótlan, -
Néma, szótlan én -
Szó, mint sajka elvesz
Mély kín' tengerén.

Sírfán vándor emlék-
Iratot talál,
Tolmácsul szememben
Bánat' árja áll.

ÓDA NAPÓLEONHOZ.

Lord Byron után.

Sorsod eldőlt; válni kell, vezér-hős!
Itt kell hagynod hív tiéidet.
Mondanám én - oh de hol vegyek szót -
A' kebledülő érzelmeket.
Mint barát és nő iránt szív érez
- Van magosb, van lángzóbb érzet. -
Forrt hozzád egy nemzet, bízva benned;
Ha csatára hordozá kezéd.

Minden hősök nagyságod' tanui,
Zengi fönséged' kor és idő,
Sok nagyot legyőzött a' világ már
Kebleden tompult veszély 's erő.
Vívtam én is néha oldalodnál,
És sirattam a' csaták' fiát,
A' ki dőlt, és hős, téged' kiáltott
Küzdvé a' lerontó végcsatát.

Vesztem volna inkább a' csatában,
Mint megérjem e' sötét jövőt,
Nincs hived, hős, senki annyi közzül,
Bé az árulás' cselszörnye szótt.
Hajh! ki zárja sorsod' még szivére,
Óv-e véstől vagy csak egy paizs?
Én örömmel hordanám csapásod',
Kedves lenne börtön, kínpad is.

Társaid, kik hűséget fogadtak,
Hittörőleg széledeztek el,
'S kik körötted udvarolva forrtak,
Nincs csak egy is, nincs hozzád közel.
Csak bírnád hős a' roppant világot,
'S osztanál trónt, és rab-nemzetet,
Hozna majd barát szív hódolattal
De titokban, pártos érzetet.

Isten áldjon, oh barát, király, hős!
Még fohászom eddig nem zavart;
Egy fohász reád hat, mint ezer hang -
'S im feléd nyujtok könyörgve kart:
Oszd meg kínod', oszd meg a' nyomó súlyt,
Kínra van szívem, van súlyra váll:
Hadd fussak szent lánggal ellenébe
Átoknak, vagy bár legyen halát.

HATTYÚ-DAL.

Csak néhány nappal a' költő halála előtt.

Meddig ülsz még földi kín' homálya,
Meddig még elhervadt arczimon?
Nyíl-e békeintő égi pálya
Túl kiszenvedett fájdalmimon?
Hajh! rövid lét hosszú bánatoddal,
És te isten! sújtoló karoddal.

Pillanatnyi kéj virúlt előttem,
Szívderű' tavasz sugárain,
Napjaim közé reményt ha szőttem,
Dúlt csak és csak mindég szikla kín.
És kín és kebel mig így vivának
Szép reményim elfogyatkoznak.

Nap jön és megy; és a' hervadásnak
Lángkönyűi forrnak arczomon,
És időtlen hantot kínok ásnak,

Irgalom nincs írva sorsomon;
Életem lezajlik habzajával
Béborítva lengő fátyolával.

Reng szívem, mint hullám-hányta sajka,
Bennem elfagy minden érzemény.
Néma, zárt az elhalónak ajka,
Szemfedője gyászba hullt remény,
Szemfedőm reménygyász; ah reméltem,
És csak harczot, rontó harczot éltem.

Meghalok; jön eljegyző halálom,
És rideg honába eltemet:
De szelid lesz a' közös nagy álom,
Testvér tesz le sírba engemet,
'S míg lefordul szép korom' virága:
Földerül reám a' hit' világa.

Vágyim és szívképek, kik valátok,
Oszlotok, kihúlt a' hő kebel;
És ti egy-két tiszta hív barátok
Búsan állotok, mint síri jel.
Hull könnyű a' hamvadó' porára;
Alszik ő, nem ébred föld' zajára.

NAGY IMRE' EMLÉKEZETE.....	3
BESZÉD.....	5
JELSZÓ.....	9
1837.....	10
SZÉP, SZEBB, LEGSZEBB.....	10
KEDVES' SÍRJÁN.....	10
KÖRÖSNÉL.....	11
L. HONKÉPE.....	11
SZÁMÜZÖTT.....	12
POLGÁRSÍR.....	13
SASHOZ.....	14
SZÉP A' LEÁNY (Szép a' leány, midőn szemén...).....	14
TÉLEN.....	15
VÁRÓ LEÁNYHOZ.....	16
ELVIRA' EMLÉKKÖNYVIBE.....	16
KÉRDÉS 'S FELELET.....	17
BÚCSÚ H. L. BARÁTOMTÓL.....	17
NE FÉLJ.....	18
BORÚRA DERŰ.....	18
MOHÁCS.....	19
ARANY IDŐ.....	20
PANASZ.....	21
VAS IDŐ.....	21
GYERMEKI KOR.....	22
BÚCSÚDAL.....	23
UTAZÓ DIÁK.....	24
SOHAJTÁS A' SZÜNIDÓHÓZ.....	24
ÚJ VILÁG s. a. t.....	25
A' RÓZSAKOR- - -.....	25
KISDED' HALÁLÁRA.....	25
BÚCSÚ SZEPESSÉGRE TÁVOZOTT TESTVÉREMTŐL.....	26
ÉV' UTOLJÁN.....	27
1838.....	28
Ó ÉV.....	28
ÚJ ÉVKOR.....	28
VÉNUS' GALAMBJÁHOZ.....	29
EMBER' ÉLETE.....	29
ONOMASTICON. (Eltűnt év után más...).....	30
INTÉS.....	31
„A' RÉNY'.....	31
NYUGOT FELÉ - - -.....	32
HASONLAT.....	33
NÉVNAPI AJÁNDOK.....	33
TOKCSA' FENEKÉRE.....	34
MADRIGAL.....	34
VISSZATÉRT. (Triolett.).....	35
VISSZATÉRT. (Ritornel.).....	35
EMLÉKEZET.....	35
ISKOLAI KÖZVIZSGÁLAT UTÁN.....	36

PLÁTÓI ELV.....	37
FELHÍVÁS A' KÖLTŐHÖZ.....	37
ONOMASTICON. (Csendes boldog élet...)	39
CSEREI DAL.....	39
ÁLOMHOZ.....	40
BÚCSU AZ ISKOLÁTÓL.....	41
HARCZDAL.....	43
LÉGY NAGY, NE CSÜGGEDJ.....	43
GYÓNÁS.....	44
NÖVENDEKEIMHEZ.....	46
ESTVE.....	47
HOLD.....	47
ARATÁS.....	49
DIÓFÁMHOZ.....	50
ŐSZ' VÉGÉN.....	51
BÚCSU. (Társim korra szívre! tiszta...).....	53
VÁNDOR.....	53
HÁBORU.....	55
SZAKÁL.....	56
TEMETŐ.....	57
FÖLLEGEKHEZ.....	58
SZEM.....	58
ÉG.....	59
KÉRELEM.....	60
MULANDÓSÁG.....	61
ÁRVA.....	62
KIVÁNDORLÓ.....	63
BÖLCSŐ-DAL.....	64
LENGYEL GYÁSZ.....	64
NYILATKOZÁS.....	65
SOHAJTÁS.....	66
ONOMASTICON. (Nevednek ünnepén...).....	66
N. VÁRADI LÖVÉSZ ÉPÜLETBE FELIRATÚL.....	68
EMLÉKKÖNYVBE.....	68
1839.....	69
SÍRHOZ.....	69
KI ÁLLSZ OTT s. a. t.....	69
SZÉP A' LEÁNY (Szép a' leány, kiért...)	70
KIS GYERMEK FELETT.....	70
NÉVNAPRA.....	71
BÚCSU. (Lány! nemednek...).....	71
HAJNAL.....	72
KÉTKEDÉS.....	73
HIT.....	73
ÖRÖMÜNNEPRE.....	74
UGYANAZON ÖRÖMÜNNEPRE.....	75
UGYANAKKOR. (Mi érezzük; érdem 's erőny iránt...).....	76
UGYANAKKOR. (Igen! kedves tanítónk! fáradatlan...).....	77
HA VÉSZ VIHAR DÖRÖG - - -	78
ÁRPÁD.....	78

MEGREZZEN AZ ŐSZ - - -	81
ALVÓ SZERELEMGYEREK FELETT.	82
EGY BILLETRE.	83
SÍRVERS.	83
SZÍVEM CSALÁDA.	84
1840.	85
E' KEBELBEN ---	85
ÓDA NAPÓLEONHOZ.	85
HATTYÚ-DAL.	86